БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советива Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 1 май 1973 йил, сешанба ◆ № 103 (15.577). ● Баҳоси 2 тийин.

Тошкент тўқимачилик комбинатида илғор хотин-қизлар сафи кун сайин кўпаймоқда. Уларнинг кўпчилиги 1 Май байрами шарафига олган мажбуриятларини муддатидан илгари бажаришди. Суратда: (чапдан) Фотима Эсболова, Мамлакат Содиқова, Меҳри Аршидинова, Антонина Павлова, Раҳбар Аҳмедова, Зина Шчедрина, Нина Окунева ўртоқлар комбинатнинг пешқадам ишчиларидан ҳисобланади.

И. Глауберзон фотоси.

ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ.

Сальвадор АЛЬЕНДЕ

Энрике ПАСТОРИНО

Жеймс ОЛДРИЖ

«ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН» ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

Шу йил 19 апрелда академик Д. В. Скобельцин раислигида «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари комитетининг мажлиси бўлди.

Комитет 1972 йил учун халқаро Ленин мукофотларини бериш тўғрисида тушган таклифларни кўриб чиқиб шу масала юзасидан қарор қабул қилди.

Комитетнинг халқаро Ленин мукофотларини бериш тўғрисидаги қарори бугун эълон қилинади.

«ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН» ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

«ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН» 1972 ЙИЛГИ ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашдаги ғоят катта хизматлари учун қуйидагиларга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари берилсин:

БРЕЖНЕВ ЛЕОНИД ИЛЬИЧ — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари;

САЛЬВАДОР АЛЬЕНДЕ ГОССЕНС — Чили Республикасининг президенти;

ЭНРИКЕ ПАСТОРИНО — жаҳон касаба союзлари федерациясининг раиси (Уругвай);

ЖЕЙМС ОЛДРИЖ — ёзувчи, жамоат арбоби (Англия).

Комитет раиси:
Д. В. СКОБЕЛЬЦИН (СССР).
Комитет аъзолари:
Г. В. АЛЕКСАНДРОВ (СССР).
Луи АРАГОН (Франция);
Н. Н. БЛОХИН (СССР);
Мирьям Вире — ТУОМИНЕН (Финляндия);
Ренато ГУТТУЗО (Италия);
Анна ЗЕГЕРС (ГДР);
Кешав Дева МАЛАВИЯ (Ҳиндистон);
Хуан МАРИНЕЛЬО (Куба);
Пабло НЕРУДА (Чили);
Н. В. ТОМСКИЙ (СССР);
Георгий ТРАЙКОВ (Болгария);
Каору ЯСУИ (Япония).

Москва, 1973 йил, 19 апрель.

БАҲОР НАШИДАСИ

Ғунчага табассум бериб хушбўй Май
Гулдан гилам ёзиб, келди шавқ бошлаб.
Қуёшдан нур кийиб яшнаб хушрўй Май,
Келди ҳар юракка минг жило ташлаб.
Байроқлар ялинги тўлқин уради,
Шонлардан, шавкатдан кўтариб қомат.
Қалб унинг юригин дарҳол кўради,
Янги чўққиларга бошлар давомат.
Лола ранг алвонлар бахтни кўз-кўзлар,
Оламга намойиш этиб эркимиз.
Лола ранг аявонлар қудратдан сўзлар,

Одимлар бир тану бир жон элимиз.
Эртанги зафарнинг азми дилларда,
Доно партиянинг илҳомидан бу.
Баҳорий гуркираш барча элларда,
Унинг даҳосидан йўлларда ёғду.
Одимлар зафарли азамат халқим,
Қўшиқлар юксалар қалблар қатидан.
Меҳрини тўкмоқда қуёш ҳам балқиб,
Шавқланиб юртимиз маҳобатидан
Чўлларнинг ўрнида ниҳоллар рақси,
Саҳролар бағрида гуллар қурмиш базм.

Янги бўстонларда булбуллар бахти,
Нурхона не турли дарёи азим.
Гигантлар савлати чиқди кўрикка,
Кўрк қўшмиш шаҳарлар хариталарга.
Азмимиз чирмашди ҳаттоки кўкка,
Карвонлар йўлладик орбиталарга.
Олам ҳавас қилса арзирли юртмиз,
Бугундан эртамиз фараҳли мудом.
Яратмоқ ишқи-ла юраги ўтмиз,
Туганмас ҳимматдан файз топур айём.

Зоҳиджон ОБИДОВ.

ҚОВУН-ТАРВУЗ ЭКИЛМОҚДА

Республикада қовун-тарвуз экиш пайти келди. Кузда яхшилаб ишланган, ўғитланган ва қуёш ҳароратидан баҳра олган ерларда Наманган областининг Задарё, Уйчи район хўжаликлари тарвуз экишга киришдилар. Дастлабки юз гектар ерга тарвуз экилди.

Ўзбекистон деҳқонлари бу йил 380 минг тонна яъни бултурдагига қараганда 35 минг тонна кўп қовун-тарвуз сотиш мажбуриятини олдилар. Республикада энг кўп қовун-тарвуз экиладиган Сирдарё областида қовун-тарвуз экиш учун қумлоқ ерлар ажратилди. Сирдарёликлар бу йил Сибирь ва Узоқ Шимол шаҳарлари ва саноат марказларига ўн минглаб тонна тарвуз юбордилар.

Машҳур «Гулбоғ» ва «Кўкча» қовунлари етиштириладиган Хоразм ва Қорақалпоғистон деҳқонлари ҳам яқинда қовун-тарвуз экишга киришдилар. Улар Амударё этакларидаги лойқа босган ерларни серҳосил полизларга айлантиришади.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИН БАЙРОҒИ ОСТИДА

ЖОНАЖОН ПАРТИЯГА РАҲМАТ

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари 1 Майни баланд руҳ билан кутиб оляптилар. Партия Марказий Комитети Пленумининг партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежнев доклади юзасидан қабул қилган қарори меҳнаткашларни дили-жонидан қувонтирди.

Тошкентликлар шу муҳим ҳужжатнинг ҳар бир сатрини ғоят қизиқиш билан ўқишяпти. Агитаторлар ва сиёсий ахборотчилар ўз суҳбатларини пленум материалларига бағишлашяпти. Ҳамма ерда — корхоналарнинг цехларида, қурилишларда, муассасаларда ва ўқув юртларида партия ленинчи Марказий Комитетининг планетада мустаҳкам тинчликни таъминлаш борасида олиб бораётган жуда катта ишини қизғин маъқулловчи сўзлар эшитилмоқда.

— Марказий Комитет Пленумининг қарори партиямиз мамлакатни Ленин йўлидан ишонч билан олиб бораётганлиги, XXIV съезд тарихий қарорларини изчиллик ва матонат билан амалга ошириб бораётганлигининг яна бир яққол далили бўлиб хизмат қилади, — деди Тошкент тўқимачилик комбинати оҳарлаш фабрикасининг ишчиси Р. Саъдуллаев. — Халқ фаровонлиги учун, халқаро кескинликни юмшатиш учун қилаётган ҳамма ишлари учун партия Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга сидқидилдан миннатдорчилик билдиргингиз келади.

Марказий Комитет Пленуми СССРнинг ҳамма коммунистлари, барча меҳнаткашларини тўққизинчи беш йиллик ҳамма топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун мустаҳкам негиз яратишга даъват этди. Бу чақириқ бизнинг кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшмоқда. Ўз меҳнатимиз, жонажон партия теварагида жипслашганлигимиз билан тинчлик ва инсоният социал тараққиётини таъминлашга катта ҳисса қўшяпмиз.

(ЎзТАГ).

ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА

Партия XXIV съезди ўртага қўйган бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш вазифаси изчиллик билан амалга оширилмоқда. Партия Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Брежнев тинчлик учун курашда олиб бораётган жуда катта иш самарали эканлигидан далолат беради.

Биз ана шу қарорни қизғин маъқуллаб, тинчлик ишини зарбдор меҳнат билан мустаҳкамлашни ўз вазифамиз деб биламиз. Бригадамиз чигит экишни қисқа муддатларда ўтказиб, биринчи культивацияни белгиланган вақтдан олдин тугаллади. Ҳозир сувчилар ишга киришди. Биз ҳар гектар ерда 50 центнердан пахта етиштириш юзасидан ўз зиммамизга олган мажбуриятни бажариш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қиламиз.

Ҳалима АЗИМОВА,
Денов районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхоз бригада бошлиғи, Ленин ордени кавалери.

БИРИНЧИ МАЙ

МЕҲНАТ ВА БАҲОР БАЙРАМИ — 1 Майни буюк Ватанимиз халқлари улкан шодиёна билан муборакбод этмоқдалар. Қирмизи байроқлар шўъласига чулғанган шаҳару қишлоқларимиз жамолида, водий ва боғу роғларнинг атласдек товланган сийнасида гўзаллик ва ёшлик, яшнаш ва яшариш фаслининг ажойиб тантанаси!

Бу йилги майнинг ўзига хос хусусияти шундаки, у шонли беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида, умумхалқ ҳаракати — социалистик мусобақа тўлқини кенг қулоч ёйган, халқимиз коммунистик қурилишнинг янги-янги зафарли марраларига интилаётган бир даврда ўтаётир. Куни кеча совет халқи, бутун илғор инсоният Коммунистик партия ва совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 103 йиллигини катта тантана билан нишонлади. Шу муносабат билан мамлакатимизда бўлиб ўтган анъанавий ленинча шанбалик беқиёс меҳнат байрамига, мислсиз бунёдкорлик тўлқинига айланиб кетди.

Бугун эса, халқимиз барча соҳалардаги ютуқ ва зафарларимиз кўриги — 1 Майни байрам қилаётир. Меҳнаткаш инсониятнинг бирдамлик, қардошлик, ёрқин истиқбол учун кураши куни муносабати билан эълон қилинган КПСС Марказий Комитетининг илҳомбахш Чақириқларида буюк мамлакатимиз халқлари эришган жаҳоншумул ғалабалар, ҳозирги кундаги жанговар вазифаларимиз, истиқболимизнинг ойдин йўллари катта фахр ва ҳаяжон билан акс эттирилди.

Барча қардош республикалар қатори қуёшли Ўзбекистонимиз меҳнат аҳли ҳам шонли Майни ажойиб яратувчилик ишлари билан қарши олмоқда. Қарши ва Сурхон воҳаларида амалга оширилаётган улкан ирригация қурилишлари, Хоразм ва Қорақалпоғистон заминида қад кўтараётган гигант иншоотлар, Фарғона водийсидаги, Тошкент ва Самарқанддаги, Бухоро ва Сирдарёдаги саноат корхоналари эришаётган зафарлар — қаҳрамон ишчилар синфимизнинг ўз шарафли байрамига қандай тўёналар билан келаётганини кўрсатади.

Шу кўркам Май наҳорида диёримизнинг рангин қиёфасини кўз олдига келтирган киши ҳамма жойда юксак меҳнат кўтаринкилиги, ижод ва юксалиш шавқини ҳис этади. Чиндан ҳам ҳаётимиз қаҳрамонликларга тўла. Шаҳарлар қураётган, ернинг жавоҳир сандиқларини халқимизга хизмат қилдираётган, ГЭСлар қуёшини ёндираётган минглаб баҳодирлар, илму фан алломалари, пахтакорлар, чорвадорлар, — турли-туман касб эгаларининг меҳнати кишини мафтун этади. Уларнинг бой маънавий дунёси, ёрқин режалари, олий ҳис-туйғулари кўнсингизни ифтихорга тўлдиради.

Булар — коммунистик жамият ижодкорлари бўлган ажойиб замондошларимиз. Булар — Ватанимизнинг моддий ва маънавий бойликларини тинимсиз кўпайтираётган ака-укаларимиз, опа-сингилларимиз, қон-қардошларимиз. Коммунистик партиямиз тарбиялаб етиштирган, қалби ва онги партиямиз XXIV съездининг тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ этиш иштиёқи билан жилоланган бундай фидойи кадрларимиз давлатимизнинг олтин фонди деб бежиз таърифланмаган.

Байрам колонналарини шодон кузатар экансиз, «оқ олтин» ижодкорларининг баҳодирона меҳнатини яна бир бор мамнуният билан тасаввур этасиз. Табиат инжиқликларини мардонавор енгиб, беҳад далаларга барака уруғи қадаган, мамлакат бойлигига бу йил ҳам салмоқли ҳисса қўшиш фикри билан қанотланган дала гвардиячиларининг монолит сафларини кўрасиз. Бу йил азамат пахтакорларимиз Ватан хазинасига 4 миллион 750 минг тонна дурдона етказиб беришга азму қарор қилганлар. Улар ўз ваъдаларини бу йил ҳам шараф билан уддалайдилар. Чунки, пахта — бизнинг интернационал бурчимиз, миллий ифтихоримиз сифатида еттидан етмиш ёшгача бўлган барча кишиларимизнинг виждон ва юрак ишига айлангач. Помир тоғларидан, салобатли хирмонлар замирида Совет кишисига хос жанговар меҳнат, ватанпарварлик, аҳиллик ва дўстлик туйғулари мужассам.

Беш йиллигимизнинг бу йили ҳам тарихий воқеаларга бениҳоя бой. 1973 йилда Коммунистик партиямизнинг 70 йиллиги кенг нишонланади. Бу йилда улуғ Ленин партияси сафларига мансублик ҳужжати — партия билетларини алмаштириш юксак меҳнат кўтаринкилиги шароитида давом эттирилади. Шунингдек, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик юбилейларига тайёргарлик қизғин тус олади.

Мана шу улуғ айём кезларда КПСС Марказий Комитетининг жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлган Пленуми бўлиб ўтди. Пленум КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасидаги халқаро фаолияти тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежнев докладини тинглади, кенг муҳокама этди ва бир овоздан қарор қабул қилди. Совет халқи ленинчи партиямизнинг халқаро доно сиёсатини бирдамлик билан қўллаб-қувватлаб, бутун жаҳонда тинчлик ва тараққиёт учун ғолибона кураш олиб бормоқда.

Диёримиздаги барча юксалишлар СССР халқларининг дўстона оиласида, буюк ҳамкорлик натижасида қўлга киритилмоқда. Совет кишиларининг метиндек мустаҳкам биродарлиги, мақсад ва маслакнинг ягоналиги, уларнинг улуғ партиямиз ишига чексиз садоқати ана шундай оламшумул зафарларга йўл очмоқда. Совет халқи ўзининг олижаноб ишида — коммунизм сари олға интилишида якка ю ёлғиз эмас. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги қардошларимиз эришаётган меҳнат ғалабалари ҳам марксизм-ленинизм ғояларининг буюк қудратини дунёга яққол кўрсатмоқда.

Бугунги 1 Май байрамининг характерли хусусияти, жаҳоншумул аҳамияти ҳам, аввало, шу билан белгиланади. Майнинг ғолибона байроқлари олам узра мағрур ҳилпирамоқда.

Яшасин 1 Май — меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни!

Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм ғалабаси сари, олға!

Тошкентдаги биринчи уйсозлик комбинатига қарашли 3-монтаж бошқармасининг коллективи Максим Горький проспектида 19 қаватли уй-жой биносини қурмоқда. Суратда: илғор монтажчилардан Ф. Кулагин билан М. Кондаков ана шу қурилишда жонбозлик кўрсатиб ишлашмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ФАЗОДЕК БЕПОЁН

Ҳа, бу — бизнинг диёримиз, менинг ва сенинг диёринг, азиз ватандош! Бу диёр шу қадар бепоён ва улкан, шу қадар мўътабар ва азизки, бутун прогрессив инсоният унинг номини зўр ифтихор билан тилга олади, биз босиб ўтган йўл ер куррасининг барча қисмидаги эл ва элатларни, ўз мамлакатларининг мустақиллигини мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт учун курашаётган халқларни янги-янги зафарларга чорлаб келмоқда.

Шунинг учун бугун — жаҳондаги барча меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни байрам қилинаётган шодиёна дамларда она-Ватан меҳри билан ёниқ қалбларимиз чексиз фахр ва ғурур билан тўлиб-тошаётгани табиийдир. Зеро, Ватан ва халқ тушунчаси бизда шу қадар монолит ва яхлитки, кўк гумбазини юлдузларсиз тасаввур этиб бўлмаганидай, кўп миллатли совет халқларини ҳам унинг диёрисиз тасаввур этиш асло мумкин эмас. Ана шу яхлитлик ва бирлик, Ватанга чексиз садоқатимиз, миллат ва халқлар ўртасидаги бузилмас дўстлик, қон-қардошлик ва интернационализм барча ғалабаларимизнинг бош омили, куч-қудратимизнинг битмас-туганмас манбаи бўлиб келмоқда.

В. И. Ленин Улуғ Октябрь ғалабасини таъминлаган асосий манбалардан бири халқ оммасининг бутун жаҳонга намойиш этиб кўрсатган «чинакам ватанпарварлиги», «ажойиб революцион ватанпарварлигида» деб таъкидлаган эди.

Шу революцион ватанпарварлик ҳаётимизнинг кейинги ўн йилликларида ҳам куч ва қудратимизнинг асосий манбаи бўлиб қолмоқда. Социалистик қурилишдаги ҳар бир янги муваффақият, Улуғ Ватан уруши жанг майдонларидаги ҳар бир ғалаба улуғ рус халқи атрофига жипслашган мамлакатимиздаги барча миллат халқларининг жонбозлиги туфайли қўлга киритилди.

Совет ватанпарварлигининг куч-қудрати бугун ҳам ана шундай бекиёсдир. Совет Иттифоқидаги 52 миллат вакиллари меҳнати билан бунёд этилган Братск ГЭСи ҳам, 68 миллатнинг ўн минглаб қурувчилари ишлаётган Челн соҳилларидаги Кама автомобиль заводининг дастлабки корпуслари ҳам, зилзиладан сўнг қардош халқлар ёрдамида вайрона ўрнида тикланган янги Тошкент ҳам шу қон-қардошлик ва ватанпарварликнинг ёрқин рамзидир.

«Бу ерда, Тошкентда, — деб ёзган эди зилзиладан сўнг орадан кўп ўтмай республикамиз пойтахтида бўлган Америка журналисти ва ёзувчиси Жозеф Норт, — **ҳаётнинг ўзи социалистик қардошликдан иборатдир».**

Социалистик қардошлик — халқларимиз ўртасидаги бузилмас бирлик — ҳаётимизнинг ўзига хос белгиларидан бири, совет халқининг ажойиб анъанаси бўлиб қолди. КПСС XXIV съездининг тарихий қарорлари турмушга татбиқ этилаётган, тўққизинчи беш йиллик план зўр завқ-шавқ билан амалга оширилаётган ҳозирги кунларда эса бу ажойиб анъананинг янгидан-янги қирралари намоён бўлмоқда. Бу — совет халқлари ўртасидаги умумийлик, умуммиллий ифтихор бўлиб, у социалистик интернационализмнинг салмоқли натижаси сифатида вужудга келди.

«Совет кишисининг умуммиллий ифтихори, — деган эди Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисида қилган докладида, — бу жуда катта, миқёси кенг, ўз мазмуни жиҳатидан ғоят бой ҳис-туйғудир. Бу ҳис-туйғу мамлакатимизни ташкил этган халқлардан ҳар бирининг табиий миллий ҳис-туйғуларидан чуқурроқ ва кенгроқдир. Бу ҳис-туйғу миллион-миллион совет кишиларининг меҳнати, шижоати, ижодкор даҳоси яратган энг яхши нарсаларнинг ҳаммасини ўзига қамраб олган».

Шу юксак туйғу-умуммиллий ифтихор Ватанимиздаги барча миллатларни ягона бир оила атрофига жипслаштирди. Бугун ўлкамизда яратилаётган барча кашфиётлар, бунёд этилаётган барча улкан иншоотлар кўп миллатли қардош республикалар халқларининг ақл-заковати, ижодкор меҳнатининг умумий маҳсулидир.

Халқ хўжалигимизнинг ҳар бир жабҳасида бунинг аён нишоналари бор. Йигирмадан ортиқ чет эл давлатлари сотиб олаётган тракторимизнинг ўзини халқимиз ҳақли равишда дўстлик трактори деб атамоқда. Ўзбек тракторининг металини Магнитогорск, Ижевск, Волгоград, Новокузнецк, Рустави, Днепропетровск, гидроаппаратларини Мелитополь, электр аппаратларини Рибинск ва Жалолобод, тормоз колодкаларини Белая Церковь, ўтирғичларини Фрунзе, бир неча муҳим деталларини Озарбайжон етказиб бермоқда. Булардан ташқари тракторни ростлашда Ленинград, Горький, Воткинск, Амутинск шаҳарлари меҳнаткашларининг ҳам улуши, қўшган ҳиссаси бор. Владимирлик мутахассислар эса корхонада ишлаб, ўзбек тракторсозларига бу соҳадаги бой тажрибаларини ўргатдилар. Ўтган йили корхона бош конвейеридан ана шу тракторнинг эллик мингинчиси тушириб олинди. Тўққизинчи беш йилликда эса корхонада юз минг трактор, бир юз тўқсон минг прицеп тайёрланади.

Лангардаги кон бошқармасида ўзбекнинг забардаст қўли билан жавоҳир тўла еримиз қаъридан олинаётган тоғ жинслари мамлакатимизнинг элликдан ортиқ шаҳарларида тайёрланаётган маҳсулотга қўшилаётгани қай биримизнинг қалбимизни хушнуд этмайди? Бутун мамлакат меҳнати ва меҳри билан етказилаётган той-той «оқ олтинимиз» буюртмачиларининг адреси бугун тўрт юздан ошгани кимни қувонтирмайди?! Жонажон Ватанимиз пойтахти — Москва, революция бешиги — Ленинград, қадимий рус шаҳри Иваново ўзбек пахтасидан ип-газлама тайёрлаб, бутун мамлакатга етказиб турибди. Қардош республикаларнинг деярли барчаси ўзбек пахтасини олмоқда. Оғир машинасозлик саноатимиз етказиб бераётган ажойиб дастгоҳлар дўстларимизнинг оғирини енгил қилаётган экан, бу бизнинг ғуруримиз эмасми?

Бугун уйимиз ҳам, йўлимиз ҳам, ўйимиз ҳам, эзгу ниятимиз ҳам бир! Биз бир Ватаннинг фарзандлари, умум қўли билан бунёд этилаётган улкан иморатнинг меъморларимиз. Биз дунёдаги энг ажойиб, энг гўзал иморатни ростлаяпмиз. Бу иморатнинг табаррук номи — халқларимиз ўртасидаги буюк қардошлик, улуғвор дўстлик! Ана шу дўстлик туфайли жафоли уруш даҳшатларини мардона енгдик, шу дўстлик туфайли бағримиз бутун, хонадонимиз чароғон, авлодларимиз бахтиёрдир! Шунинг учун ҳам бу дўстликни эъзозлаймиз, уни жон риштасидай асраймиз. Украин ўзбекка, қозоқ латишга, грузин қирғизга, тожик қалмиққа, туркман белорусга, якут арманига қанчалик азиз бўлса, ўзбек, латиш, қирғиз, қалмиқ, белорус, арман ҳам ўз қардошларининг ардоқлисидир. Шу ўринда арман ёзувчиси Леонид Гурунцнинг сўзларини хотирлайсан, киши.

— Болалик йилларим. Карабахда яшар эдим. Бутун мамлакат ғоят оғир очарчилик йилларини бошидан кечираётган дамлар. Ушанда мен: «Тошкент-нон шаҳри» деган иборани эшитиб қолдим. Карабахликларнинг кўпи уйларини ташлаб, очарчиликдан қочиб, денгиз ортига, Тошкентга кетдилар. Тошкент чиндан ҳам уларнинг жонига ора кирди. Менинг жуда кўп ватандошларим Ўзбекистонда иссиқ жой топдилар, дўстларининг меҳру садоқатини қозондилар. Ўзбекистон улар учун иккинчи ватан бўлди. Мен карабахлик, зангезурлик, шамшадинлик арманларни Қўқон, Бухоро, Самарқанд, Андижон, Тошкент сингари шаҳарларда кўрдим...

Тошкент — нон шаҳри. Бу ибора ёшлик йилларидан хотирамда шундайлигича сақланган эди. Эндиликда эса мен бу ибора мажозий маънода айтилганини пайқаб олдим. Ҳа, у — рамзий ибора. Тошкент—очиқ кўнгиллар шаҳри, сахий қалблар ва меҳмондўстлар шаҳри, қардошлик ва улкан дўстлик шаҳри экан.

Совет кишиларидаги интернационализм ўз кўлами жиҳатидан жуда кенг ва беқиёсдир. Совет Иттифоқи ва жонажон Коммунистик партия олиб бораётган доно ташқи сиёсатнинг ўзи табиатан интернационал руҳдадир. КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасининг изчиллик билан амалга оширилаётгани туфайли совет ташқи сиёсатининг халқаро обрў-эътибори кун сайин ошиб бормоқда. Буни КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми якунлари ҳам яққол кўрсатиб турибди. Пленум бир овоздан қабул қилган қарорида Марказий Комитет Сиёсий бюросининг бутун дунёда мустаҳкам тинчликни ва коммунизм қураётган совет халқининг ишончли хавфсизлигини таъминлаш соҳасида қилган ишини батамом ва тўла-тўкис маъқуллади. Пленум қатнашчиларининг нутқларида ва Пленум қарорида ана шу вазифаларни ҳал этишда ўртоқ Л. И. Брежнев шахсан катта ҳисса қўшганлиги таъкидлаб ўтилди.

Шундай Бугунги кунда партиямиз ва давлатимизнинг изчил амалга ошираётган Тинчлик программаси бутун дунёда чуқур мамнуният ва зўр хайрихоҳлик билан кутиб олинмоқда.

Булар бизнинг жаҳон миқёсидаги катта эътиборимиз, куч-қудратимиздан нишонадир.

Ана шундай ўлка фарзандларимиз, бизга шундай Ватан насиб этган. Коммунизм қураётган ана шу азим ўлка гражданн бўлишнинг ўзи нақадар буюк шараф!..

Бугун байрам колонналари саф тортиб ўтар экан, қалбларимиз шу эзгу ҳис-ҳаяжон билан тўлиб-тошади. Босиб ўтган шонли йўлимизга хаёлан назар ташлаймиз, эртанги порлоқ куннинг режаларини тузамиз. Чунки умуммиллий ифтихор туйғуси жуда катта қудратли маънавий кучдир. У бизга қанот бахш этади, СССР халқлари қардошлик оиласининг бахт-саодати, фаровонлиги, социалистик Ватанимизнинг нурли истиқболи йўлида меҳнатда янгидан-янги зафарларга чорлайди.

Ҳа, бизда Ватан сўзи шу қадар мўътабар, шу қадар азиз...

Байрам колонналари сафи тобора қуюқлашади, дўстлик тароналари баралла янграйди, шодиёна давом этади. Шундай улуғ айёмда Маяковскийчасига ҳайқириб, жаҳонга жар солгинг келади:

Кўринг,
ҳавас қилинг,
гражданиман,
Мен улуғ Советлар
мамлакатининг,

Саъдулла КАРОМАТОВ.

Ишчи сўзи—ишнинг кўзи

КАМОЛОТ МАКТАБИ

Мусобақанинг қудратини амалда кўриб турибмиз. Мусобақа туфайли қанчадан-қанча ишчилар жасоратга отландилар, янги-янги ташаббуслар туғилди. Мусобақа жараёнида талай жумбоқлар ечилди, олтин бойлигимиз бўлган катта-катта резервлар топилди.

Мен бу гапларни ўз тажрибаларимга суяниб, айтяпман. Ўн етти йилдирки, мусобақа иштирокчисиман. 1957 йили Андижондаги 10-ҳунар мактабини битириб, шу заводга ишга кирдим. Коллектив ўз бағрига олди. Бир неча ой шогирдликда юрдим. Ишнинг баланд-пастини ўргандим. Кейин мустақил ишга ўтказишди, токарлик қила бошладим.

Бурчимни бажонидил ўташга интилдим. Ишчи деган шарафли номни ардоқладим, унга гард юқтирмасликка ҳаракат қилиб келдим. Бора-бора ишнинг ҳавосини олдим. Кунлик топшириқни ортиғи билан бажара бошладим.

Йиллар ўтди. Суратим завод «Ҳурмат тахтаси»га қўйилди. Номим мусобақа ғолиблари қаторида тилга олинадиган бўлди.

Мени бир неча марта мусобақа пешқадами сифатида заводнинг фахрий ёрлиғи билан мукофотлашди. СССР 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақада Фахрли ўринни эгалладим. Менга коммунистик меҳнат зарбдори деган қутлуғ ном беришди. 6-разрядли токарь даражасига кўтарилдим.

Тошкентлик ва марғилонлик бир группа илғор тўқимачилар бутун республика меҳнаткашларига мурожаат этиб, ҳар бир ишчини пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулот сифатини ошириб, таннархини арзонлаштириш, шахсий беш йиллик план-топшириқларини муддатидан олдин бажариш юзасидан конкрет мажбурият олиб ишлашга чақиришди.

Тўқимачилар дилимиздаги гапларни топиб айтишганди. Биз ҳам шу ўй билан яшаётгандик. Корхонамиз коллективи бу ташаббусга биринчилар қатори қўшилди. Мусобақанинг янги формаси вужудга келди. «Андижон соати» учун юриш бошладик. Аниқроқ қилиб айтганда, саккиз соатлик ишни етти соатда бажариш, тежалган [illegible]

Мен Геннадий Гусов бошлиқ бригадада ишлаяпман. Сменадошим Михаил Торлоповни мусобақага чақирганман. У билан 1966 йилдан бери бирга ишлаймиз. Ишчан, омилкор токарь. Ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам ошириб бажариш билан бирга жамоат ишларида ҳам фаол қатнашиб туради. Михаил ўз шахсий мажбуриятига эга. Мен ҳам шундай. Шахсий беш йиллик планимни тўрт йилда бажариш учун курашяпман. Ҳозир шу йилнинг декабрь ойи ҳисобига ишлаяпман. Бу ютуққа қандай эришдим?

Аввало саккиз соатда қилинадиган ишни етти соатда уддалаяпман. Иш вақтини тиғизлаш технологиясини яхшилаш ҳисобига меҳнат унумдорлигини оширяпман. Ишчи учун ҳар бир минут қадрли. Ишга ўз вақтида келиб, биринчи навбатда кесиш асбобини чархлайман. «Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур», дейди халқимиз. Станокни бир сидра кўздан кечириб, унинг олдига керакли нарсаларни келтириб қўяман. Сўнгра деталь тайёрлашга киришаман. Ҳар доим иш вақти ва станокдан унумли фойдаланишни ўйлайман.

Бригадамиз ҳар хил машиналар учун зарур қисмлар тайёрлайди. Ойнинг биринчи ўн кунлигида бульдозерга, иккинчи ўн кунлигида скрейперга, учинчи ўн кунлигида эса ер текислайдиган машинага деталь ишлаб чиқарамиз. Биз қанча кўп деталь тайёрласак йиғув цехи шунча юқори унум билан ишлайди. Ўзимизнингина эмас, қўшнимизни ҳам ўйлаб ишлаймиз.

Апрель ойида ҳар қачонгидан ҳам самарали ишлашга тўғри келди. Корхонамиз Ковров экскаватор заводидан шошилинч буюртма олди. Уни бажариш мен ишлаётган цехга топширилди. Цех бошлиғи Анатолий Духленко, технолог Камол Соҳибжонов, катта мастер Тўлайбой Жиямбеков мени чақириб «бу ишни сиз эплайсиз», деб қолишди.

Йўқ деёлмадим. Кун сайин юқори унум билан ишлаб, буюртмани бажардим. Қисқа муддат ичида 40 та цилиндр втулкаси тайёрлаб бердим. Цех бошлиғи ҳам, корхона раҳбар- [illegible]

Алижон УЛУГОВ,
Андижон ирригация машинасозлиги заводининг токари.

60 ЦЕНТНЕРЧИ БРИГАДА

Янгиариқ районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхознинг Исмоил Шарипов бошлиқ бригадаси аъзолари бу йил 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилишган. Чигит экиш барвақт тугалланди ва тўла гектарлар таъминланди. Аммо, кучли ёғингарчилик оқибатида қатқалоқ пайдо бўлди. Дарҳол тупроқ юмшатилиб, ғўза тупларига гўнг солинди. Культивациялаш бошлаб юборилди. Дала ишлари юксак мажбуриятга яраша ташкил этилган.

О. ПУЛАТОВ.

ЧЎПОН ТАШАББУСИ

Шовот районидаги Киров номли колхозда қўйчилик йилдан-йилга равнақ топмоқда. Қўйлар туёғи совлиқлардан кўпроқ қўзи олиш ҳисобига ўсяпти. Тажрибакор чўпон Қўшберган Иноятов бу йилги мавсумда ҳар 100 совлиқдан 153 қўзи олиб, шундан 105 тасини боқишга қолдирди.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ГУЛДАСТАСИ

Кўнгилларни шодликка, пахтакор республикамизни олам-олам қувончларга тўлдириб баҳор байрами — Май келди. Май табиат ҳуснига ҳусн қўшди, юракларга сурур бахш этмоқда. Дейдиларки, май инсон умрига умр қўшса ҳам қаритмайди, балки яшартиради. Чунки у инсон ҳаётининг таркибий қисми — меҳнат билан эгизакдир. 1973 йилнинг Майи салмоғи, салобати ва салоҳияти жиҳатдан ўтган йиллар Майидан забардастдир. Чунки бу Майнинг ҳар куни, соати ва дақиқасида зарбдор беш йилликнинг ҳал қилувчи босқичи юкини, ўша юкни мардлик билан елкага олиб, белгиланган манзилга етказувчи улуғ зот — инсонлар қудратини кўриб турибмиз. Халқимизда «Қаторда норинг бўлса — юкинг ерда қолмайди», деган мақол бор. Қаторимизда кўп миллатли, қон-қардош халқлар бор, сафимиз мустаҳкам. Демак, беш йиллик юки манзилига муддатидан илгари етказилади.

Биз — қишлоқ меҳнатчилари партия XXIV съезди қарорларини қалбимизга жойлаб ишга киришганмиз, завқ-шавқ билан пешона тери тўкиб ишлашни, моддий бойликлар, хусусан пахта етиштиришни кўпайтиришни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз деб биламиз. Давлатимизга сифатли «оқ олтин» керак, унинг нархи арзон, кўриниши чиройли бўлсин. Бундай пахтани фақат машиналар воситасида етиштириш, «зангори кема»ларда териш мумкин. Шунинг учун ҳам механизацияга ихлос қўйганмиз.

Мана бу фактга эътибор беринг. Бригадамизда ўн ишчи бор, ҳаммаси ҳам машиналарни бошқара олади. Пахтазоримиз 154 гектар. Чигит универсалларда экилиб, ғўза узунаси ва кўндалангига парвариш қилинмаганида, пахта «зангори кема»ларда терилмаганида муваффақиятга эришмоқ амри маҳол эди. Бунинг устига бир центнер пахтанинг таннархи 22 сўмга тушганини айтмайсизми?! Мана сизга машиналар шарофати!

Совхозимиз техника заминида тараққий этаётир, десам ишонаверинг. Боиси, ер майдони катта, ишчи кучи кам. Боз устига ҳосилдорликни кўтаришимиз керак. Шундай экан, техникага таянмай иложимиз йўқ. Бироқ трактор ёки пахта териш машинасини пайкалларда улоқчи отдек чоптиравершдан фойда йўқ, буни яхши биламиз. Биз ғилдиракларнинг доира шаклида ҳар бир айланишидан иқтисодий фойда олишни кўзлаб иш тутамиз. Бу техниканинг қудрати, механизаторнинг кетган вақти, сафланган маблағ ва ёнилғи саккиз-ўн баравар кўп наф келтирсин дегани. Совхозимиз бултур она-Ватан хазинасига 12.287 тонна дурдона тўкди. Шундан 9.500 тоннасини машиналар териб берди. Машиналар туфайли уч ойга чўзиладиган ишни қирқ кунда ўриндадик.

Мен совхозимизнинг директори Шамсутдин Титуевдан механизаторларимиздан хурсандмисиз, деб сўрадим. У чексиз мамнун бўлганлигини айтди. Лекин бу аванс деб қўйди. Бу гапда ҳам жон бор. [illegible]

Месут РЕШИТОВ,
Сирдарё областидаги Руцкий номли совхоз комплекс механизациялашган пахтачилик бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

БАҲОР МАНЗАРАЛАРИ

Илк баҳор уфурди, боғлар
ям-яшил
Ол-алвон, зангори, бош чекди
куртак.
Мунча ҳам дилоро бинафша
фасли,
Масъум, қарашлари нозик
келинчак.
Оқ, пушти, олуча, шафтоли
гули
Тутибди қуёшдан ҳарир
Шамсия.
Уларни оралаб баҳорнинг ели
Гўзаллик ишвасин этди
мадҳия.
Зарларда жимирлар боғлар
оқ-оппоқ
Кўнгилдан кўнгилга завқла
кечади.
Истиқбол тонгида чайқалган
буток,
Баҳорнинг лабидан шарбат
ичади.
Кўклам булутлари қуйилиб
шаррос,
Саҳрога, чаманга анбар
қўшибдур.
Бир учи тоғларда булоқдан
қиёс
Бир учи шеъримга ҳам
тутошибдур.

Холид РАСУЛ

„НИЛУФАР"

Ғузор районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг меҳнатчилари ашула ва рақс ишқибозлари ўзларининг ҳаваскорлик ансамблларини шундай деб аташди.

Элликдан ортиқ ёш механизатор, чорвадор, пахтакор ансамбль қатнашчиларидир. «Нилуфар»нинг биринчи программасида партия ва Ватан ҳақидаги хор асарлари, ўзбек халқ ҳамда замонавий ашула ва рақслар бор. Ёш коллектив бу программани К. Маркс номли колхознинг, «Ғузор», «Пачкамар» совхозларининг меҳнаткашларига кўрсатди.

(ЎзТАГ).

ДАВР ВА ДАВРА

Даврларни кўрган, талай воқеаларнинг гувоҳи бўлган азиз қарияларимиз гурунги нақадар мароқли! Уларнинг даврасида ҳаёт мактабидан сабоқлар ўқийсиз, дил хазинасини жавоҳир билан бойитасиз.

Қутлуғ кунларда, тўй-байрамларда табаррук отахонлар ва онахонлар умр дафтарлари саҳифаларини қайта варақлайдилар. Босиб ўтган шонли йўлларига фахр ила назар ташлайдилар. Уларнинг ҳикоялари менда ҳам унутилмас таассуротлар қолдирган. Эшитганларимдан шингил лавҳалар сўзлаб бермоқчиман.

✦ МАЙНИНГ ИЛК ҚАДАМИ

22 апрель тонгида бир нуроний чол Урганч Марказий майдонидаги Ленин ҳайкали ёнига гулчамбар қўйди. Шу маҳалда гулзорга сув тараётган Аҳмад ака чолни таниди: Исмоил ота Ваисов экан. Хоразм халқ революцияси ветеранларидан бири. Шахсий пенсионер. Ёши саксонга яқинлашган. Ҳали бардам.

Уни учрашув кечаларидан бирида кўрганим эсимда. Қўлида сал сарғайган газета. «Инқилоб қуёши»нинг 1924 йил 1 май сони. Ота газетадан «Биринчи Май ва Хоразм комсомоли» деган мақолани ўқиб берди. Мақола ҳақида батафсил гапирмасак ҳам, қисқача мазмунини келтириб ўтамиз.

...1920 йил февралида Хоразмда революция алангаси Хива хони тахтининг кулини кўкка совурди. Ўша йили 1 Майни нишонлаш имкони бўлмади. Янги тузум ўрнатилганига энди уч ой бўлганди, суронли, сергалва дамлар эди. Хоразмда 1 Май илк бор 1921 йилда байрам қилинди. Хива пойтахт эди. Шаҳарнинг маркази —Нуруллабойда меҳнаткашларнинг намойиши бўлди. Майдонда Жумҳуриятнинг Қизил байроғи мағрур ҳилпиради. Бу байроқ Хоразм тарих-революция музейида сақланяпти. 1924 йилнинг 1 Май намойишида эса Ленинга қасамёд сўзлари янгради. Коммунистлар ва комсомоллар, Қизил аскарлар ва милиционерлар бу ердан тўппа-тўғри қишлоқларга жўнаб кетишди. Синфий душманларга қарши курашиш, янги мактаблар очиш, хотин-қизлар озодлигини таъминлаш вазифаларини бажаришга дарҳол киришиш зарур эди.

Мақолада 1 Майнинг илк қадамлари ҳақида ёзилган илҳомбахш жумлаларни тўлқинланмай ўқиш қийин. Исмоил ота ва унинг ҳамюртлари бу йил 1 Майни эллик учинчи марта кутиб олиш бахтига мушарраф бўлдилар.

✦ БИР ПАТЕФОН ТАРИХИ

Шовот районидаги «Ленинград» колхозида Бибижон она Худойберганова истиқомат қилади. Ёши олтмиш бешда. Районда аёллардан чиққан биринчи тракторчи. Ҳозир пенсияда.

Она ҳузурида бўлдик. Шинам хона. Барча буюмлар саранжом-саришта. Радио, телевизор бор. Бурчакдаги патефонга кўзимиз тушди.

— Патефонингиз ҳам бор экан-да?

Она ҳозиржавоблик билан деди:

— Мукофотга олганман. Қирқ йил бўлди чамамда. Авайлаб сақлаб келдим.

Бибижон она илтимосимизни рад этмай, патефоннинг тарихи ҳақида гапириб берди.

...Колхоз тузумининг дастлабки йиллари. Хўжаликка МТСдан битта СТЗ бириктирилган эди, энди иккинчиси ажратиладиган бўлди. Бибижоннинг техникага ихлоси зўр эди, МТС қошидаги курсни битказиб келганди. Янги тракторни унга ишониб топширдилар. Яхши ишлади. Обрў ва довруғ қозонди. Область қурултойида патефон билан тақдирланди.

Йиллар ўтди. Бибижон она механизаторлик касбини давом эттириб, ўттиз йилдан ортиқ ҳалол меҳнат қилди. Назира Собирова, Тозагул Хабибова каби ўнлаб шогирдлар етиштирди. Ҳозир колхозда 200 дан ортиқ малакали механизатор бор. Трактор иккита бўлгани учун Бибижон ва унинг ҳамқишлоқлари қанчалар қувонишган эди. Эндиликда хўжаликда 105 та трактор, 25 та пахта териш машинаси, 41 та юк автомобили бор. Ана ўсиш, ана парвоз!

✦ «ОЙНАИ ЖАҲОН» ОЛДИДА

Гурлан районидаги Боғолон қишлоғида чиройли бир маросим бўлиб ўтди. Қишлоқ почта бўлимига ўттиз йилдан ортиқ бошчилик қилган Матжон отани пенсияга узатишди. Асосий диққат телевизорда бўлса ҳам, ўзаро суҳбат жараёнида давр ва ўзгартиришлардан гап очилди. Мўйсафидларнинг сўзларини диққат билан тинглаб турдим.

— Мўъжизага қарангки, Москвани, Тошкентни кўриб ўтирибмиз. Ўзингни худди байрам намойишида сафларда бораётгандек ҳис қиласан. «Ойнаи жаҳон» бор — олам кўз олдингда.

— Тўғри айтдинг, Ражаб, замонамиз мўъжизага бой. Виставкага борганимизда, нонуштани Москвада қилиб, тушки овқатни уйда тановул этганмиз.

— Айтинг, айтинг, темир йўлни айтинг. Чоржўй—Урганч ўртасига пўлат из ётқизила бошлаган пайт шу кунгидек эсимда. Усмон отанинг ўзлари Тошкентдан зўр артистларни бошлаб келиб, Қорақумда концерт томоша қилган эдик. Мана, энди Урганчдан Бейнов орқали Марказга тез етиб бориладиган янги маршрут очиларкан.

Уч мўйсафиднинг сўзига Матжон ота якун ясади:

— Баракалла, ҳамма гапларинг ҳақ. Советлар замонаси Хоразмни дунёга машҳур этди. Хиванинг қадимий обидаларини кўришга келган меҳмонлар ҳозирги Хоразмнинг жамолига мафтун бўлишаётганлиги бежиз эмас. Туямўйин денгизини яратиб, унга Амударёни қуйдирадиган вақт яқин қолди. Ўшанда кўрасиз воҳамиз жамолини!

Фозил ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

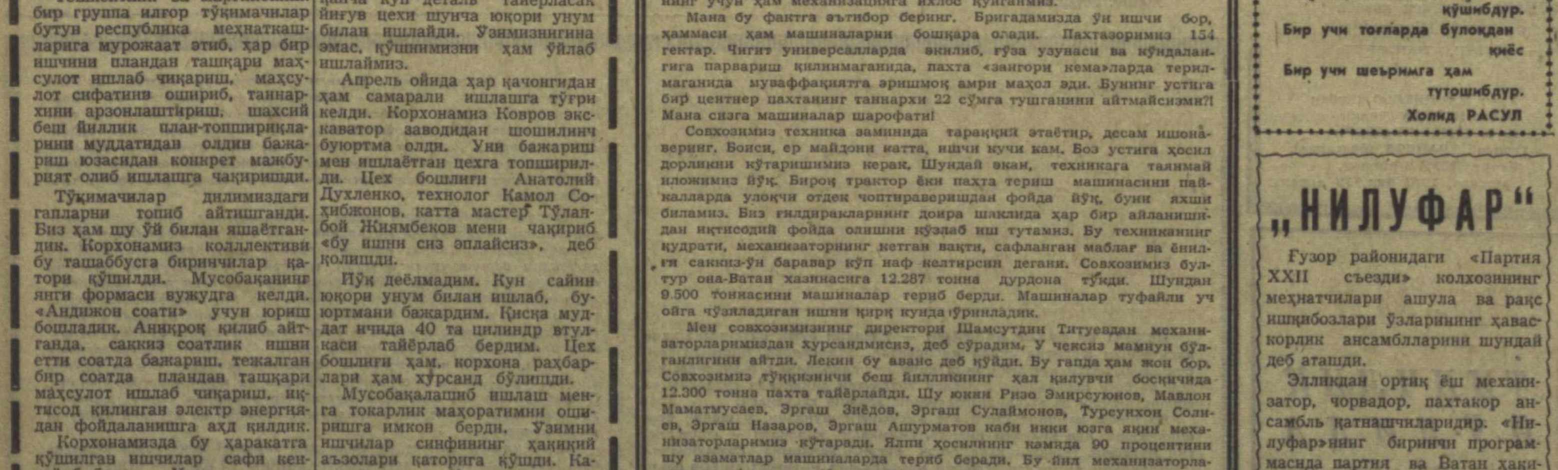

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Суратда: РСФСР бинокорлари томонидан қурилган уй-жой бинолари.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

МЕТРО ҚУРУВЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Тошкент метросини қураётган иккинчи тоннель отряди коллективи учун бу йил 1 Май қўшалоқ байрамдир. Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили биринчи кварталида Бутуниттифоқ социалистик мусобақанинг якунлари бўйича Ўзбекистон пойтахтидаги метрополитен қурувчилар СССР Транспорт қурилиши министрлиги билан шу министрлик касаба союзи марказий комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланганлиги ҳақида 25 апрелда Москвадан хабар олинди.

2- тоннель отряди иш суръатини пасайтирмай апрель ойи планини ҳам топшириқда белгилангандан ошириб бажариш билан тугалламоқда. (ЎзТАГ).

Тошкент «Компрессор» заводи коллективи томонидан тайёрланган хилма-хил компрессорлар мамлакатимизга ва чет элларга юборилмоқда. Суратда: техника бюросининг назоратчиларидан В. В. Маркина ва В. С. Лесничийлар жўнатишга тайёрлаб қўйилган маҳсулотларни қабул қилиб олишмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

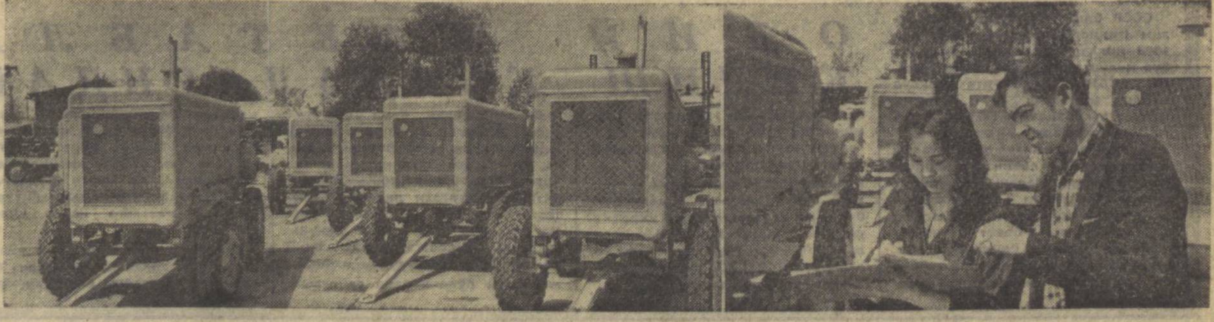

ГЕОЛОГ ЎЗ ҲАМКАСБИ ҲАҚИДА

ОЛТМИШ БЕШИНЧИ МЕТРДА

ЛАВҲА

Қурама тоғларининг жанубий қисми Қорамозор деб аталади. Унинг жанубида Оқуртовнинг жазирама кунгай ёнбағрида Оқур қишлоғи бор. Катта-кичик қўрғонлар битта булоқ атрофида ғуж бўлиб тўпланган. Лекин битта қўрғон бошқаларидан олисроқда якка туради. Офтобда қорайиб кетган баланд бўйли, барваста йигит қўрғон дарвозаси тирқишидан мўралаган эди, кўм-кўк сада соясида шолча тўқиб ўтирган момога кўзи тушди. Муҳаммад иккиланмай дарвозани тақиллатди. Момо бошини кўтармай кел, келавер, деди.

— Биз буви, геологлармиз, яъни кон қидирувчилармиз. Бугундан Оқуртовни харитага олабошладик. Биз бугун ишлаган ерда на биронта булоқ, на биронта дарахт бор экан. Бунинг устига жазирамани айтмайсизми. Консойдан олиб келган сувимиз тушгача тугаб қолди. Соат 4 гача бир амаллаб чидадик. Қарасак, қизларимиз қийналишяпти. Шунинг учун Оқурга қараб йўл олдик...

Муҳаммад момо билан бироз чақчақлашиб ўтирди. Ундан Оқуртов тўғрисида кўп нарсаларни сўраб, билиб олди. Момо отаси қўй боқиб юрганда оҳактошлар ёриғида қора ялтироқ тош кўрганлигини эслади. Бу хабар Муҳаммадни жуда қизиқтирди.

Мана, Оқуртовда иш бошланганидан бери бир ярим ойдан кўпроқ вақт ўтди. Иши анча юришиб кетди. Лекин қора ялтироқ тошдан ҳали дарак йўқ эди. Муҳаммад уни топишдан умидини узмас, ҳар бир гумонли тошни болғаси билан уриб, синдириб кўрар, ёрдамчиларидан ҳам шундай қилишни талаб этарди.

Бир куни тушлик қилишга жой тайёрлаётиб, оҳактош бўлакчалари орасидаги ғовак-ғовак тўқ жигарранг тошга кўзи тушди. Уни харсанг устига қўйиб, болға билан бир урган эди кўзлари қамашиб кетди: жигарранг тошнинг ўртаси ҳали зангламаган қўрғошин маъдани — қора, ялтироқ минерал галенит экан! Севинчи ичига сиғмаган Муҳаммад ва ёрдамчи қизлар овқатланишни ҳам унутиб, жигарранг тош думалаб тушган тоғ ёнбағрига ўрмалаб кетишди. Улар юқорига кўтарилган сари жигарранг тош кўпроқ учрай бошлади. Ва, ниҳоят, тоғ қиррасидан бироз пастроқда оҳактош ёриқларида жойлашган жигарранг тошларни топишди. Муҳаммад уларни болға билан синдириб кўрди: қўрғошин маъдани!

Шундан кейин бир неча кун давомида Муҳаммад қўрғошин маъдани картага туширилаётган районда қандай тарқалганлигини синчиклаб ўрганиб чиқди.

Кимёвий анализ маъдан таркибида беш процент, ҳатто ундан ҳам ортиқ қўрғошин борлигини кўрсатди. Бу янгиликлар Консой геологларида жуда катта қизиқиш уйғотди. Топилган маъдан зонасининг чуқурликдаги характерини ўрганиш учун шошилинч равишда қўшимча лойиҳа тузилди.

Қидирув ишлари бошланиб кетди. Мазкур зонанинг пастки қисмини ўрганиш мақсадида сойдан маъдан зонаси томон горизонтал ғор (штолня) қазила бошланди. Тоғнинг Муҳаммад томонидан тузилган кесими бўйича штолня олтмишинчи метрда маъдан зонасига кириши керак эди. Лекин бундай бўлмади. Муҳаммад шу кеча ухлай олмади. Эртасига Оқуртовга бориб, маъдан зонасининг оғиш бурчагини қайтадан ўлчаб чиқди. Натижада илгари бу бурчакни аниқлашда бир неча даража хатога йўл қўйилганлиги маълум бўлди. Шу хатони ҳисобга олиб, тузилган кесим бўйича ғор маъдан зонасига 65—67 метрларда кириши керак эди.

Муҳаммад ҳар куни икки марта (эрталаб, кечқурун) ғорга кирар, янги қазилган участкаларда маъданга яқинлашиш белгиларини синчковлик билан қидирар эди. Унинг хаёлини «ғор маъдан зонасини очадими, йўқми?» деган савол бутунлай чулғаб олган эди.

Мана, 65-метрни портлатиш вақти ҳам етиб келди. Муҳаммад қазувчи ишчилар билан бу воқеани ғор оғзи ёнида сабрсизлик билан кутар эди. Одатда хушчақчақ ишчилар билан ҳазиллашиб юрадиган ёш геолог бугун ҳеч ким билан гаплашмас уст-устига папирос чекарди. Мана, бутун Оқуртов ларзага келди, 65-метр портлатилди. Муҳаммад портлатишдан кейин ғорни шамоллатиш учун кетадиган бир соат чамаси вақтнинг қанчалик узунлигини шу бугун пайқади. Шамоллатиш томом бўлгач, ҳамма ғорга югуриб кириб кетди. Муҳаммад ҳаммани орқада қолдириб, қўлидаги фонарни оёғи остига эмас, ғор охирига тўғрилаб борар эди. Ана, бир неча майда юлдузча йилтиллай бошлади. Улар борган сари кўпайиб, йириклашиб бормоқда... Муҳаммаднинг юраги гурсиллаб уриб кетди... Маъдан! Бу жуда бой қўрғошин маъдани эди! Етиб келган ишчилар табриклашарди. Унинг юзида табассум.

Кейинги олиб борилган қидирув ишлари туфайли топилган кон саноат аҳамиятига эга эканлигини кўрсатди. Унга «Королёво» (кўзга кўринган геолог олим, профессор А. В. Королёв шаънига) деб ном беришди. Ҳисоблашлар Королёво конини ўзлаштиришдан давлат бир неча миллион сўм фойда олажагини кўрсатди.

Энди у «Консой маъдан даласидаги турли металл конлари шу жумладан, Королёво қўрғошин кони қандай ҳосил бўлган» деган саволга жавоб қидира бошлади. Чунки, бу муаммони ҳал қилмай туриб, ўзи ишлаётган районда янги конларни қидириб топиш ишини илмий асослаш мумкин эмаслигини Муҳаммад яхши тушунар эди. Экспедициядаги тажрибали геологлар ва дўстларининг маслаҳати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Геология ва Геофизика институтининг аспирантурасига ўқишга кирди. Консой маъдан даласидаги конларнинг ҳосил бўлиши ва тарқалиш қонуниятларини чуқур тадқиқ қила бошлади. Масала аста-секин ойдинлаша борди. Консой районида турли геологик даврларда ҳосил бўлган магматик тоғ жинслари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда вужудга келган турли ёшдаги конлар мавжудлиги маълум бўлди. У ўзлаштирилаётган конларнинг ҳали ўрганилмаган чуқур қисмларида ва янги участкаларда қандай маъдан топилиши мумкинлигини олдиндан айтиб берди.

Энди Муҳаммад кон қидиришда илгаригидек мускуллари кучига эмас, ақл-идрок кучига, билим ва тажриба кучига таяниб иш кўрди!

Муҳаммаднинг илмий қизиқиш доираси янада кенгайди. У энди Ленин мукофоти лауреати, профессор И. Ҳ. Ҳамрабоев раҳбарлиги остида республикамизда кенг тарқалган олтин конлари геологияси, минералогияси ва геохимиясини тадқиқ қилиш билан шуғуллана бошлади.

Муҳаммад Мансуров ўз меҳнати ва билими, камтарлиги билан коллектив эътиборини қозонди. Бир неча йилдирки, у Ҳ. М. Абдуллаев номли геология ва геофизика институти маъдан-формациялари лабораториясининг мудири.

Ҳа, момонинг айтгани тўғри чиқди. Муҳаммад бир эмас, бир неча кон топди.

Турғун ҲОЖИЕВ,
геология ва минералогия фанлари кандидати.

*

Кулекбой Уснадинов Кегейли районидаги «Қорақалпоғистон 40 йиллиги» совхозининг бош чўпони бўлиб ишлайди. У ҳар юз совлиқдан 180 тадан қўзи олиш учун курашиб, яхши натижаларни қўлга киритмоқда. Суратда: К. Уснадинов.

Р. Саидов фотоси.

*

БОБОТОҒ БАҲОДИРЛАРИ

Боботоғ деганда машҳур китобларда тасвир этилган ниҳоятда улкан ва юксак бир тоғ кўз олдингизга келади. Тошкентдан Сурхон водийсига бораётганингизда қалин қор билан қопланган Зарафшон тизмасини ва Бойсун тоғларини кўриб ўтасиз. «Апрелнинг йигирмасида тоғлар шунчалик оппоқ бўлса, бу йил қор ҳақиқатан кўп экан, сув мўл бўлади» деб қувониб қўясиз. Боботоғда ҳали қор бундан ҳам кўп бўлса керак, деб ўйлайсиз. Лекин Шўрчи ва Деновдан ўтиб, Боботоққа яқинлашганда кўрасизки, унинг ёнбағирларида қипқизил лолақизғолдоқлар очилиб ётипти. Одатда унча баланд бўлмайдиган майин чимўт бу ерда тиззага уради. Ҳатто Боботоғнинг энг баланд нуқталари ҳисобланган Заркоса ва Қора Юмалоқ чўққиларида ҳам қор кўзга ташланмайди, фақат қалин арчалар узоқдан яшил ҳошияга ўхшаб кўриниб туради.

Амударё билан Сурхон водийсининг оралиғида ўзгача бир олам бўлиб турган Боботоғ унчалик баланд эмас — икки минг метрдан сал ортиқ, холос. Боботоғнинг шуҳрати — меҳнаткаш инсон фаолияти билан боғлиқ.

* * *

Қоронғи бир кечани кўз олдингизга келтиринг. Ҳали ой чиқмаган. Ёмғир булутлари тунни баттар қоронғилаштириб юборган. Шунга қарамай, чўпон Алимардон сурувини Боботоғ этагидаги қўрадан яйловга олиб чиқади. Тун ярмидан ошган. Ейилиб ўтлаётган сурувда серканинг бўйнига тақилган қўнғироқнинг жиринглагани эшитилади. Орага сукут тушганда қўйлар ўтни «ширт-ширт» юлиб, иштаҳа билан егани қулоққа чалинади. Алимардон сурувнинг олдида. Унинг шериги Уразали сурувдан орқада келяпти.

Билмаган одам ҳайрон бўлади: қоронғи тунда бу ташвиш нимага керак, яйловда ўт кўп экан, қўйларнинг кундуз тўйиб олгани етарли эмасми!

Йўқ, қўйни яхши семиртираман деган чўпонга бу етарли эмас. Алимардон сергўшт, бақуввват ҳисори қўйларни боқади. Булар жуда хўра бўлади ва астойдил боқаверсангиз, ҳар бирининг вазни юз килодан ошиб кетади. Шунинг учун Алимардон сурувини бўрдоқига ўхшатиб кечаси ҳам боқади. Кечқурун тўйиб қайтган қўй-қўзилар тун ярмидан ошганда яна ўтлагиси келиб, секин қўзғала бошлайди. Озгина мизғиб олган чўпон салқинда уларнинг иштаҳаси очилганини сезади-ю, яйловга ҳайдаб чиқади. Уч-тўрт соат боқиб, тўйдириб, яна қўрага қайтариб келади. Тонг отгандан кейин сурувни Алимардоннинг акаси Муротали билан Жума деган тўртинчи чўпон боқиб кетишади. Кечаси ишлаган икки чўпон дам олишади.

— Бизнинг ишимиз ҳам заводдагилар ишидай икки сменали, — дейди Алимардон кулимсираб.

Уттиз уч ёшли бу норғул йигит бизга Боботоғнинг Оламжаҳон деб аталадиган қишлоғидан юқорироқда, қизил тепаликлар қаршисида дуч келган эди. Мен унга савол бердим:

— Қишда қўрадан чиқмай тунасаларинг керак-да?

— Йўқ, қишда ҳам кечалари сурувни кўзғатиб турамиз. Боботоғнинг қиши унча совуқ бўлмайди. Қор тез эрийди. Лекин кечалари аёз бўлиши бор. Агар бўғоз совлиқ қўрада совуқ ерга бағрини бериб ётаверса, касалга чалиниб, яхши қўзи бермайди. Шунинг учун юриб тургани яхши. Ҳисор зоти бақуввват эмасми, қувраган буталарнинг қорини оёғи билан тепиб тушириб еяверади.

— Алимардон Хуррамов шунинг учун қўзини кўп олади-да, — дейди колхоз раиси Менгқобил Норқобилов. — Мана бу йил ҳар юз совлиқдан бир юз эллик бештадан қўзи олди.

— Ҳисор зотидан-а?

— Ҳа, гап шунда-да. Ҳисор зоти йирик эмасми, қоракўл қўйига қараганда эгизи камроқ бўлади. Шунинг учун Алимардон «Беш йилликнинг учинчи йилида юз элликтадан қўзи бераман» деб мажбурият олганда кўп одам «сўзининг устидан чиқолмайди» деган эди. Мана, ваъдасидан ошиб ҳам кетди. Қўзилатишни 2 апрелда тугатди.

— Сурувингизда нечта совлиқ бор?

— Уч юз тўртта.

— Шундан нечтаси эгиз туғди?

— Юздан ортиғи.

— Учта туққанлари ҳам борми?

— Ҳа, йигирма бештаси учтадан туғди. Боботоғ чорвага яхши-да, қиши илиқ, ўти кўп, — деди Алимардон мақтовни ўзига олмай.

Раис эътироз қилди:

— Лекин Боботоғ яхши бўлгани билан чўпон шу тоққа муносиб бўлмаса, иш чиқмайди. Колхозимиз бундан уч йил олдин чорвадан даромад олиш ўрнига етмиш минг сўм зарар кўрган эди. Пахтадан олган даромадларимизнинг бир қисмини молга едиргандай бўлган эдик. Мана, Алимардонга ўхшаган баҳодирлар ишни қўлга олгандан бери аҳвол ўзгарди. Бултур чорвадан беш юз етмиш минг сўм даромад олдик. Бу йил чорванинг даромадини тўққиз юз минг сўмга етказмоқчи бўлиб турибмиз.

* * *

Одам зўрға чиқадиган баланд ва тик қияликда трактор ер ағдариб, нам яхши сақланадиган пиллапоялар ясаяпти. Трактор қиялаб бурилаётганда ёнбағирнинг тиклигидан ағанаб кетиши ҳам мумкин. Бундай ҳодисалар бўлган. Лекин Боботоғ ўрмон хўжалигининг тракторчилари бу мушкул ишни маҳорат билан бажаришга ва бешикаст ишлашга ўрганганлар. Улар ясаган пиллапояларда Боботоғнинг машҳур тоғ пистаси ўсади. Илгари замонларда пистанинг тапти баланд ўтинини ёқиб, омочга тиш қўйган одамлар бу ажойиб ўсимликни камайтириб юборганлар. Пистазорлари қирқилган ёнбағирлар қуриб, нураб, бузулиб кетган. Гап шундаки, пистанинг илдизлари шохларидан ҳам узунроқ, бақувватроқ бўлар экан, ерни эрозия деб аталадиган емирилишдан жуда яхши сақлаб тураркан. Буни яхши билган ўрмончиларимиз Боботоғ пистазорларини ўз ҳимояларига олдилар. Тоғ ёнбағирларида илгари қирқилиб кетган пистазорлар ўрнига ўн бир минг гектар янги пистазор барпо этилди. Кекса ўрмончи Беклимурод ота Жумаев айтади:

— Писта жуда секин ўсаркан. Агроном «ўн беш йилда ҳосилга киради» деди. Мен ўзим эккан писталарга ўн икки йил қарадим. Тагида нам яхши сақланадиган қилиб экдим. Мол-қолдан қўрикладим. Ўн икки йилда ҳосил берди. Ўз қўлим билан териб, давлатга топширдим.

Ўрмон қоровуллари тоғ сўқмоқларида гоҳ отлиқ, гоҳ мотоциклда юриб, Боботоғнинг беҳисоб бойликларини қўриқлайдилар. Ҳали ҳосилга кирмаган ёш писталарга мол кириб қолса қайтарадилар, баъзи бепарворроқ молбоқарларни тартибга чақирадилар.

— Ҳеч бўлмаса, ана у тошда сайраётган тоғ булбулидан ибрат олинглар, — дейди Рауф Исмоилов. — Тоғ булбули пистанинг етилиб, ханда қилишини кутади. Писта пишдими, тумшуғи билан биттадан олиб бориб, ерга кўмади. «Кейин топиб олиб ейман» деса керак. Ҳар куни иши шу. Лекин кузда кўмган жойининг биттасини топса, биттасини тополмайди. Баҳор бўлдими, булбул ерга кўмиб кетган писталар униб чиқади. Бу тоғда булбул жуда кўп. Ҳар бири юзтадан уруғ ташлаганда ҳам, неча минг туп писта униб чиқади! Энди ўйлаб кўринглар: булбулдай қушча пистани кўпайтирса-ю, сизлар уни молдан асрамасаларинг тўғри бўладими?

— Йўқ. Иложи бўлса биз ҳам писта экамиз.

— Ана бу бошқа гап! Ахир, писта дарахти 500-600 йил умр кўради. Ҳу ана у ёнбағирларда ўсиб ётган писта дарахтлари Навоий давридан, Улуғбек давридан бизгача етиб келган-а!

* * *

Ўрмончилар ва чорвадорларнинг уйлари тоғ оралиқларига тариқдай сочилиб кетган. Оз бўлса, икки-учта, кўп бўлса, ўн беш-йигирмата хонадон бир қишлоқ бўлиб яшайди. Иш шароити шуни талаб қилади.

Лекин бу хонадонларда ҳам болалар бор, уларни ўқитиш керак. Саккиз йиллик мактаб жойлашган каттароқ қишлоқ бошқа кичик қишлоқлардан анча узоқ. Энг четки аҳоли пунктлари саксон-тўқсон чақирим нарида. Болалар ҳар куни қатнаб ўқиёлмайди. Шунинг учун энг узоқ участкаларга мактаб ўқитувчиларининг ўзлари борадилар. Ҳафтанинг маълум кунларида узоқ жойдаги ўрмончилар ва чорвадорларнинг болаларига дарс бериб, икки-уч кунлик уй вазифасини белгилаб қайтадилар.

Боботоғ баланд бўлмаса ҳам, аммо унинг ўтиш қийин бўлган қоялари, сойлари, учурмили зовлари кўп. Мотоцикл минган ўқитувчилар от-улов билан ўтиб бўлмайдиган жойлардан ҳам ўтиб, ўз вазифаларини бажариб қайтадилар.

Ҳозир Гоголь номли саккиз йиллик мактабда директор бўлган Алдуҳалим Жумаев:

— Мен ҳукуматимизга қойилман, — деди. — Биз нима, ўқитувчилик вазифамизни бажариб юрибмиз. Ҳукуматимиз энг узоқ тоғ қишлоғи учун ҳам керагича маблағ ажратган, ўқувчининг сони қанчалик оз бўлса ҳам, муаллимга тўлиқ синфни ўқитгандагидай ойлик белгилаган. Тоғлар орасида бирорта ҳам бола ўқишга тортилмасдан қолмасин, деймиз. Бунинг учун нима зарур бўлса, давлатимиз етказиб бериб турибди.

* * *

Боботоғ адирларини, ёнбағир ва сойларини кесиб ўтган йўллар кўп. Бу йўлларни баҳодир одамлар очганлар. Боботоғнинг шуҳратини ҳам ана шу баҳодирлар оламга ёймоқдалар.

Пиримқул ҚОДИРОВ

ФИДОКОРЛАР

Биз номини тилга олмоқчи бўлган кишиларнинг касби чорвадор. Улар юрган йўлида ҳам, турган жойида ҳам чорва ҳақида, сут, гўшт, қоракўл тери, жун ҳақида ўйлайди, оз меҳнат ва маблағ сарфлаб, кўп ва сифати юқори маҳсулот етиштирсам дейди. Шу орзусига эришмоқ учун ўт келса — ўтади, сув келса — кечади. Буни қуйидаги мисолдан билса бўлади.

1972-1973 йилнинг қиши ғоят қаттиқ келди, яйловларда уч ойгача термометр симоби 42-45 даражадан тушмади. Чор атрофни қор босди, йўлларда қатнов тўхтади, сув музлади. Шундай шароитда ҳам бирор чўпон-чўлиқдан шикоят эшитмадик, аксинча, ҳалол меҳнат билан қийинчиликларни енгамиз, дейишди улар. Амалда шундай қилдилар ҳам. Колхозимизда 10 минг бош қоракўл қўй бор. Чўпон-чўлиқларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли бирор боши чиқимга чиқмади.

Ёки бошқа мисолни олайлик. Қўзилатишни қисқа фурсатда ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказамиз дейишди, азаматлар. Бугунги шодиёна дамларда, улар сўзларининг устидан чиққанини мамнунлик билан эътироф этамиз. Шуниси қувончлики, совлиқлардан қўзи олиш плани анча ошириб адо этилди, ўстиришга икки йиллик план миқдорида қўзи қолдирилди. 1972 йилда давлатга 3.700 дона юқори сорт қоракўл тери топширган эдик, бу йил шу миқдорни салкам 4 мингтага етказдик. Лекин туёқ сони камайгани йўқ, аксинча кўпайди. Сабаби, совлиқлардан ҳар йилдагидан кўп эгиз қўзи олинди.

Қўзилатиш мавсумини соз якунладик. Чиқим бўлмади, ем-хашак ортиб қолди, қўй-қўзилар юқори семизликда парваришланди. Бироқ ҳали кўпгина масалаларни ҳал этишимиз керак. Жумладан, яқин кунларда ўстиришга қолдирилган қўзиларни совлиқлардан ажратишимиз, жун қирқимини тез бошлаб, тез тамомлашимиз, қоракўл териларни давлат стандартига мослаб топширишимиз керак. Бир қисм орик қўйлар бор, уларни қўшимча парваришлаш йўли билан семиртириш зарур.

Чорвадорларимиз яна бир қатор топшириқларни адо этишлари лозим. Жумладан, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи босқичи — 1973 йилда 300 тонна сут, 140 тонна гўшт етиштиришимиз керак. Бу айтишга осон, лекин бунёдга келтириш учун кўп меҳнат сарфлашга тўғри келади. Биз бу йил чорва фермаларида орик чорва моллар бўлмаслигини таъминлашни кун тартибига қўйдик. Гўштга топшириладиган ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини камида 400-420 килограммга, қўйларнинг тирик вазнини 42-45 килограммга етказамиз, яхши тош босмайдиган чорва молларни гўштга топширишни бутунлай ман этдик.

Бунга сабаб шуки, бўрдоқи ва сўқим гўшти қанча кўп бўлса, хўжалик ҳам, чорвадорлар ҳам шунча кўп даромад олади. Орик молнинг зиёни ҳамённи чақади. Бунга эса йўл қўйиб бўлмайди. Хўжалигимизда чўпонларнинг иш ҳақи йилдан-йилга ошяпти. Ҳозир ҳар бир чўпон оиласи йилига 5-6 минг сўм даромад қиляпти, улар ҳам шаҳарликлар каби маданий ҳаёт кечиришяпти.

Одатда яхшилик кунларда яхши кишиларнинг номи фахр билан тилга олинади. Чорвадорларнинг таомили ҳам шундай. Бугун май, баҳор байрами, дўстлар давраси тобора кенгайиб, суҳбати авжга чиқмоқда. Шундай шодиёна дамларда биз ҳам чорвачиликни тез тараққий эттириш йўли билан эл-юрт дастурхонига файз киритаётган чўпонларимиз номини тилга оламиз. Улар Бобоназар Махатов, Очил Аҳмедов, Чори Ҳожиев, Бобораҳмат Жумаев ва бошқалар.

Суяги яйловларда қотган бу марди майдонлар қишлов даврида ҳам, қўзилатиш кунларида ҳам чўпонларга хос фидоийлик намуналарини кўрсатдилар, ҳар 100 совлиқдан 170-180 тадан соғлом қўзи олиб, шуҳрат таратдилар. Чўпон уч кунлик қоракўл қўзининг терисини давлатга топшириб, хўжаликка 18 сўмдан 22 сўмгача даромад келтиради. Лекин ўша уч кунлик қўзини боқиб, йигирма икки сўмлик гўштга айлантиргунча кўп меҳнат сарфлаш талаб этилади. Чўпонларимиз «халқимиз учун гўшт, ёғ керак экан, биз меҳнатдан қочмасдан етиштириб берамиз», демоқдалар. Шундай ният билан ўстиришга кўзда тутилганидан икки-уч ҳисса кўп қўзи қолдирдилар.

Қўйчилик хўжалигимизда рентабелли тармоққа айлантирилди. Ўтган йили қўйчиликдан 20 минг сўм соф фойда олган эдик, бу йил камида 50 минг сўм соф фойда олишни кўзда тутмоқдамиз.

Бугунги шодиёна байрам дамларида ҳам чўпон-чўлиқларимиз унумдор ўтлоқ яйловларда камарбасталик билан меҳнат қилмоқдалар, айни кезда байрамни нишонламоқдалар. Уларнинг дастурхонлари тўкин-сочин. Най қаволари, жарангдор қўшиқлар яйловлардан-яйловларга таралиб, дилларга қувонч, билакларга янги куч-ғайрат бахш этмоқда.

Саид ҒАНИЕВ,
Бухоро область, Қоракўл районидаги «Москва» колхозининг раиси.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

БАЙРАМ ДАСТУРХОНИГА

— Халқаро бирдамлик куни — 1 Май шарафига катта тўёналар билан келиш — озиқ-овқат саноати корхоналари коллективларининг фахрли анъанасига айланиб қолган. Ишчи, инженер-техник ходимларимиз тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб ишламоқдалар. Биз меҳнаткашларимиз учун кўп ва сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мутасадди кишилармиз. Коллективларимиз шу йилнинг тўрт ойлик ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари — 25 апрелда ошириб уддалашди. Ой охиригача бир ярим миллион сўмликдан зиёд турли хил noзнеъматлар тайёрланди. Меҳнаткашларнинг байрам дастурхонига пландан ташқари 4 миллион 900 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилди.

1 Май дастурхонини безатишга алоҳида тайёргарлик кўрдик. Маҳсулотларимизнинг фақат сифатли бўлишига ҳаракат қилиб қолмасдан, балки уларнинг ташқи кўринишига ҳам, безагига ҳам, гўзал ва чиройли бўлишига ҳам эътибор бердик. 1 Май байрамига 33 миллион шартли банка консерва, 119 минг тоннадан зиёд нон, 28 минг тоннага яқин кондитер, 17 минг тоннадан зиёд макарон, 130 минг тоннадан ошиқ ўсимлик мойи, 5,5 минг тоннага яқин маргарин маҳсулотлари тортиқ этилди. 55 миллион шишадан зиёд узум винолари, 1,5 миллион шиша шампан ичимликлари, 50 миллион шиша аъло сифатли пиво ҳамда 15 миллион шиша фойдали минерал сувлар етказиб берилди.

В. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри.

САБЗАВОТ — ИСТЕЪМОЛЧИЛАРГА

Республика далаларида эртанги сабзавот ҳосили йиғиштириб олина бошланди. Яқинда бу маҳсулот магазин ва дўконларга етказилади. Бу йил сабзавотдан юқори ҳосил олиш кутилмоқда. Колхозлар ва совхозлар давлатга 1.150 минг тоннадан ортиқ сабзавот, картошка, полиз экинлари, 325 минг тонна ҳўл мева ва узум сотишга аҳд қилдилар. Шу маҳсулотнинг ҳаммасини қабул қилиб олиш, унга товар кўринишини бериш истеъмолчиларга тез ва ўз вақтида етказиш осон иш эмас. Тайёрлаш системасининг барча ишини юксак даражада ташкил этиш, ташиб келтириш ва сақлаш ишини тўғри йўлга қўйиш лозим.

— Ҳосил шоширмоқда, уни қабул қилиб олишга яхши тайёргарлик кўрилмоқда — деди Ўзбекбирлашув правлениеси раисининг ўринбосари А. Маҳмудов. — Контрактация шартномалари тузиш тугалланди. Хўжаликлар бу йил матлубот кооперациясига 631 минг тонна — ўтган мавсумда планлаштирилганига нисбатан 71 минг тонна кўп сабзавот ва полиз экинлари етказиб беради. Деҳқончилик маҳсулотларини Умумиттифоқ фондига жўнатишга катта аҳамият берилган. Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ, чекка Шимол ва Россия Федерациясининг бошқа районларига тайёрланган барча ҳосилнинг ярмидан кўпини жўнатиш лозим. Бу — ўтган йилдагидан бир мунча ортиқдир.

146 та қабул қилиш пункти, 143 та сабзавот-картошка сақланадиган омбор ҳосилни қабул қилиб олиш, жўнатиш ва сақлашга тайёрлаб қўйилди. Ҳосил йиғим-терими қизиган даврда яна қирқта пункт, ўн битта омбор очилади. Кооператорларнинг материал-техника базаси тара билан таъминланган. Тўққиз миллиондан ортиқ яшик тайёрлаб қўйилган.

Тайёрловчилар колхозлар ва совхозларда ҳосилни йиғиб-териб олиш қоидалари тўғрисида, уни жўнатишга тайёрлаш, шунингдек маҳсулотни юқори сифатли қилиб топширганлиги учун қўшимча ҳақ тўлаш ҳақида суҳбатлар ўтказдилар.

Матлубот кооперацияси ходимлари етиштирилган сабзавот, картошка, мева, полиз экинларининг барча ҳосилини тўлалигича меҳнаткашлар дастурхонига тушиши учун ҳаракат қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

ОЛИЙ МАКТАБЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг коллегияси 1973 йилда олий мактабларга қабул қилиш қоидаларини тасдиқлади. СССР олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютин шулар тўғрисида ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Мамлакатимизда олий таълим системаси йил сайин такомиллашиб бормоқда. Маданий савиянинг муҳим кўрсаткичи — 10 минг аҳолига тўғри келадиган студентлар сони жиҳатидан Совет Иттифоқи жаҳонда олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Совет олий мактаби партиянинг режаларига мувофиқ ривожланиб бормоқда, коммунистик қурилиш манфаатларига, фан-техника тараққиёти талабларига мос келмоқда.

Ҳозир СССР Олий ўқув юртларига қабул қилиш қоидаларига бир қанча ўзгаришлар киритилди. Фан-техника тараққиёти кадрлар тайёрлашга қўйган юқори талаблар, КПСС XXIV съезди қўйган вазифалар шуни тақозо этди.

Янгиликлардан бири ўрта мактабни битирган олтин ёки кумуш медаль билан мукофотланганларга, шунингдек техникумлар ва ўрта ҳунар-техника мактабларини битириб имтиёзли диплом ёки аттестат олганларга тааллуқлидир. Илгари улар бир қанча факультетларга кираётганларида олий мактаб белгилаб берувчи ихтисослик фани бўйича ёзма ва оғзаки имтиҳон топширишлари керак эди. Энди бўлса (олий мактабнинг хоҳишига кўра) фақат биргина — ёзма ёки оғзаки имтиҳон топширишади ва шу имтиҳонни «Аъло» баҳога топширган абитуриент олий мактабга қабул қилиб олинади.

Ишлаб чиқариш стажига янада қатъийроқ талаблар қўйилади. Ҳозир ўрта мактабни битиргач орадан бир йил ёки ундан кўпроқ вақт ўтганидан сўнг кундузги бўлимга кирувчилар ҳар йилга камида 6 ой амалий иш стажига эга бўлмоқлари лозим. Бу қоида техникумлар ва ўрта ҳунар-техника мактабларини битириб чиқувчиларга ҳам тааллуқлидир. Узрли сабаблар (узоқ касаллик, бола боқканлик ва бошқа хил оилавий ҳоллар)га кўра ишламаган кишилар бундан истисно этилади.

Физика ва СССР тарихи бўйича топшириладиган кириш имтиҳонлари программаларига ҳам баъзи ўзгартишлар киритилди. Жумладан, СССР тарихи курси бўйича конкурс синовларида ҳозирги давр билимларига алоҳида аҳамият берилади.

Кундузги бўлимга киролмаган кишилар ушбу олий мактабнинг кечки ва сиртқи бўлимлари конкурсида кириш имтиҳони топширмай қатнашиш ҳуқуқига эга бўладилар. Шу билан бирга илгари амал қилиб келинганга зид ўлароқ, кириш имтиҳонлари бирон бир бошқа олий ўқув юртида топширилган бўлса, бу олий мактабнинг сиртқи бўлимига киришга рухсат этилмайди.

Мамлакатимизнинг олий ўқув юртларига қабул қилиш янги қоидалари, деди пировардида В. П. Елютин, юқори малакали мутахассислар ёш авлодини тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик туфайли жорий этилди.

Собир Зияев онаси Саодат хола билан.

А. Тўраев фотоси.

ОММАВИЙ САЙИЛЛАР

Бугун эрта саҳардан бошлаб сурнайларнинг навоси, карнайларнинг наъраси байрам шодиёналари бошланишидан дарак беради.

Шаҳарнинг йирик майдонлари, кўча ва хиёбонларида ҳаваскорларнинг ёқимли қўшиқлари таралади. Раққосалар алоҳида ташкил этилган очиқ саҳналарда ҳиром этадилар. Бундай саҳналар В. И. Ленин номидаги майдонга кираверишда ҳамда шаҳарнинг энг гавжум ерлари ҳисобланган бош ва марказий универмаг олдида, Революция хиёбонида, Чилонзорнинг «Савдо маркази» қаршисида барпо этилган.

Шаҳримиздаги маданият ва истироҳат боғларида оммавий сайиллар бошланади. Соя-салқин боғларнинг сўлим хиёбонлари яна гавжумлашади. Рақс майдони, очиқ саҳналарда эстрада куйлари жаранглайди.

Тошкентлик халқ талантлари «Биз ватанпарвар ва интернационалистлармиз» деб ном олган республика фестивалига ҳозирлик кўрмоқдалар. Ҳаваскорларнинг байрам кунларидаги чиқишлари мазкур форум олдидан ўзига яраша синов бўлади. Улар байрам арафасида Киров номидаги истироҳат боғида «Наврўз байрами» сайлида иштирок этиб, катта эътибор қозондилар.

М. ҲАМИДОВА.

АХБОРОТ
ФАКТ ВА ШАРҲ

САНЪАТ

ФИЛЬМГА ҚАДИМИЙ ГИЛАМ

Буюк ўзбек олими Абу Райҳон Беруний ҳақида фильм яратилмоқда. Ҳозир мазкур фильм учун қадимий гилам тўқиляпти.

Прогрессив инсоният ўз даврининг атоқли олимларидан ҳисобланган Абу Райҳон Берунийнинг ўн асрлик юбилейини нишонлашга ҳозирлик кўрмоқда. Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ўзбекфильм» киностудияси коллективи ҳам юбилейга тайёргарлик ишларини кучайтирди. Киностудияда «Беруний» номли икки серияли рангли бадиий фильм суратга олинмоқда. Фильм учун минг йил илгари тўқилган гиламлар нусхасидаги поёндозни ғаллаоролликлар тўқиб берадиган бўлишди. Гилам саноати комбинати тўқимачилари ўз маҳсулотларига халқаро ярмаркаларда юқори баҳо олишган. Уларнинг бу борадаги тажрибалари фильм учун буюртма гилам яратишда ҳам қўл келадиган бўлди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

САНОАТ

БИНОКОРЛАР ТУҲФАСИ

Наманганнинг марказий кўчаларидан бирида тўрт қаватли бино фойдаланишга топширилди. Янги бинода область матлубот жамиятининг ходимлари ҳовли тўйи ўтказишди.

Бу ҳашаматли кўркам иморатни донгдор қурувчилар сардори И. Коновалов бошқараётган участка бинокорлари туҳфа қилишди. Бинокорлар наманганлик машҳур иморатсоз, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Воҳидовнинг «Агар номинг қурувчи бўлса»... дея республикадаги ҳамкасбларига қарата мурожаатига жавобан иш тутишди. Илғор методлар асосида иш олиб борган «Узкоопстроймонтаж» трестининг Наманғандаги механизациялашган кўчма колоннаси азаматлари иморатни тез ва соз қурибгина қолмай, материаллардан тежаб-терғаб фойдаланишга ҳам эришдилар. Қурилиш участкаси коллективи йиллик планни 10 ойда бажаришга аҳд қилган.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

ИККИ ҲОСИЛЛИ ОЛМА

Йилига икки марта гуллаб, икки марта ҳосил берадиган олманинг янги сорти кашф этилди.

Академик Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институтида олманинг янги нави кашф этилди. Бундай олма дарахти ҳар йили июнь ва октябрь охирларида гуллаб, йилига икки марта ҳосил беради. Янги нав Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳмуд Мирзаев раҳбарлик қилаётган коллектив олиб борган изланишлар туфайли юзага келди. «Икки ҳосилли» номини олган янги олма дарахтидан гектар бошига 400 центнерга етказиб ҳосил олиш имкони бор.

Д. АБДУРАҲМОНОВА.

АҲИЛ ОИЛАЛАР ДАВРАСИДА

СОҒИНИБ КЕЛДИМ, ОНАЖОН...

Ҳамиша ғолиб, битмас-туганмас ҳаёт чашмаси бўлган онани шарафлайлик.
М. Горький.

Саодат хола одатдагидек барвақт уйғонди. Келини Муаттархон ҳам ўзига ўхшаган саҳархез. Бир зумда самоварни шақиллатиб олиб келди. Қайнана-келин энди бир пиёладан чой ичиб ўтиришувди ҳамки, ичкаридан Мурoджон чиқиб келди. М. Зияев Саодат холанинг катта ўғли. У Чинoздаги саккиз йиллик мактабда директор. Муаттархон икковлари етти ўғил-қизнинг ота-онаси.

— Болам, тезроқ нонушта қилиб олақол, ишдан кеч қолма...

Ўғил ишга кетди, невералар боғча-мактабига йўл олишди. Уйда яна қайнона ва келин қолишди.

— Муаттархон, бугун арафа. Ҳойнаҳой эгачиларингиздан биронтаси йўқлаб келиб қолади. Бир бош-кўзимни ювиб олсаммикин.

Келин бир челак иссиқ сув, тоза уст-бош келтириб, даҳлизга қўйиб кетди.

Саодат хола тараниб айвонга чиққанда, тандирда ловуллаб ўт ёнар, Муаттархон эса қўли-қулига тегмай нон ясарди. Қайнона ҳам супранинг бир чеккасидан жой олди.

— Умрингдан барака топкур келинимнинг қўли енгил-да, бўлмасам ҳали замон қорган ҳамир шунақа кўпчийдими, — кампир дилида ўзича шивирларкан, бамайлихотир зувала қиларди. — Ишқилиб, болаларининг бахтига омон бўлсин, қўли дард кўрмасин. Мана бунақа байрамларда-ку болам боёқиш одам кутишдан қани бўшаса. Ўғил-қизларим, невараларим, ёру-биродарларим кўргани, табриклагани келишаверади. Бугун шаҳардагиси келса, эртага қўшни қишлоқдагиси, индинга яна бошқаси.. Ҳаммасига бирдек қараб, оғринмай кутади. Келин бўлса шунчалик бўлади-да. Эртами ё индин невараларимни Муроджонга қолдириб, келинимни Тошкентда бир айлантириб келай, овсини Дилором билан кўришиб, бир чақчақлашсин...

Шу пайт эшик тақиллаб, онанинг ҳаёли бўлинди. Дарвозани очаркан, чеҳраси ёришиб кетди:

— Вой, Собиржон-ку! Ҳозиргина кўнгилимдан ўтказувдим. Саодат хола қучоқ очиб ўғлини бағрига босди.

Собиржон газетага ўроғлиқ нарсани шилдиратиб очди-да, онасининг олдига қўяркан, — келингингиз бериб юборди, деб қўшиб қўйди. —Буниси ўзингизга, кеннойимга бўлса мана буниси.

Нега овора бўлиб юрибсан, болам. Нима кўп байрам кўп. Бола-чақали одам...

— Ҳеч қиси йўқ, ойижон... Соғлиқдан келинг, яхшимисиз, тетик, бардам юрибсизми?

Саодат хола ўғлининг кўнгилхонлигидан мамнун жилмайди.

Собиржон ўша кечгача онасининг қошида ҳамсуҳбат бўлиб ўтирди. Акаси ишдан, жиянлари ўқишдан қайтишди. Давра жамул-жам бўлди. Суҳбат қизиди. Она бўлса кун қизаришн билан ўғлини «кетадиган экансан, бўлақол, бемаҳалга қолма» деб шоширар, унинг йўл ташвишини қиларди.

Собиржон бахмал чимларни ғижимлаб шаҳар бекати томон илдам боради. Кечагина эди, кечагина шундай баҳор кезларида шундай роҳатижон, момиқ гиламлар оғушида тўп тепиб, кўчадан бери келмасди. Дарё бўйларидан, чаман гуллаган ўрикзорлардан ўғлини излаб, топиб келарди онаизор. Бир куни шаррос ёмғирда қолгани, туни билан иситмалаб, алаҳлаб чиққани ва ҳар ўзига келганида қаршисида ғира-шира онасининг сиймоси гавдалангани ҳамон кўз ўнгида. Ўғлини отда касалхонага бир алпозда олиб боришар, онаизор бўлса от туёқларининг овозига монанд бир меъёрда уларнинг ортидан елиб борарди. Ўн чақиримча жойни гоҳ югуриб, гоҳ нафаси оғзига тиқилгудек ҳаллослаб босиб ўтган она — Саодат хола эди. Ишқилиб докторга эртароқ етказайлик, ишқилиб болам омон қолсин, деб шивирларди онаизорнинг ташвишли қалби. Ҳайрият, Собиржон омон қолди. У онасининг кўзларини қувонтириб, яна ўртоқлари билан қувлашмачоқ ўйнайдиган, варрак учирадиган бўлди...

Саодат хола азалдан байрам кунларини орзиқиб кутарди. У ўсма қўйиб, қўлига хина боғлаб арафа қилар, ўғлига атаганини тунни тонгга улаб тикар ва ўғлининг эгнига солиб суқланиб қараб турарди. Эшикдан «Собиржон» деб келган бир тўп ўртоқларига уни қўшиб томошага юбораркан, кетидан яна ғурур билан қараб қоларди.

Онам, онагинам! Йўл-йўлакай Собиржоннинг хаёлини хотиралар, онаси билан боғлиқ бўлган ёшлик кунлари чулғаб олди.

Сиз эмасми, оқ-қорани танитган, яхши-ёмонни билдирган, тил ўргатган, каттани иззат қил, кичикка меҳрибон бўл, деб бошимни силаган.

— Урушнинг оти ўчсин болам, уруш бошланибди. — деб акам икковимизни қанотингизга олиб, ғазаб муштини кўтарганингиз ҳам эсимда. Қўшнимизнинг ўғлидан қора хат келганда не алпозларга тушмадингиз, қўшни онага ҳамдардлашиб йиғладингиз... Бировнинг дардини ўз дардингиз деб билардингиз, бировнинг қувончини ўз қувончингиздек барча билан баҳам кўрардингиз. Эсимда, оловли уруш кунлари пилла қурти боқардингиз, мен сизга барг ташиб, чарчардиму, сиз ғивир-ғивир қуртларга барг солиб, тонггача уларнинг шивирига термулиб ўтирсангиз ҳам толмасдингиз.

Ўшанда сизга ҳавасим келганди. Ўшанда сизга муносиб фарзанд бўлишга, яхши ўқиб, мақтов қоғозлари олишни кўнглимга тугиб қўйдим. Ўшандаёқ сиз мени машаққатли, аммо зафарли меҳнатга чорлагандингиз.

Эсингиздами, онажон, ўрта мактабни кумуш медаль билан тугатганимда олдингизга ўтказиб, мен билан жиддий гаплашдингиз. Сизнинг раъйингиз — колхозда қолиб ишлашимни тақозо қиларди. Мен эса, шаҳарга ўқишга қанот қоқиб турардим. Йўлимдан қайтармадингиз. Мен Низомий номидаги педагогика институтига ўқишга кирдим. Институтни имтиёзли диплом билан битириб, фалсафа кафедрасида ишга қолдим. Сиз ўзингизда йўқ шод эдингиз. Бу орада мени илмий ҳаёт ўзига мафтун эта бошлади. Бу ҳақда Сизга кўнглимни очдим. Олим бўлсанг, олам сеники, деб менга далда бердингиз. Сизнинг насиҳатларингиздан илҳомланиб, завққа тўлиб олим бўлишга бел боғладим. Ўҳ-ў, у кунлар ҳам машаққатли, ҳам нурли эди. Кутубхона ётоқхона, ётоқхона кутубхона. Илм оламига ғарқ бўлганимдан баъзида ҳафталаб сизни йўқлаб боролмасдим. Сиз мени қидириб, Чинoздан шаҳарга тушиб келардингиз. Гоҳ институт, гоҳ ётоқхона, гоҳида кутубхона эшиги олдида пойлаб ўтирганингизнинг устидан чиқиб, изза бўлардим. Сиз бўлсангиз мени койиш ўрнига, омонмисан болам, ўқиш билан чарчамаяпсанми, деб ҳижолатдан олиб чиқардингиз...

Ўзингиз биласиз, беш йилдан буён институтнинг табиат-география факультетида декан бўлиб ишлаяпман. Икки мингдан ошиқроқ студентга дарс бериш, семинар машғулотларини олиб бориш, илмий олам билан ҳамнафас яшаш ва бу оламни яшартириш, янгилашда ўз улуши учун интиқликнинг ўзи бир олам. Буларга бир кишининг вақти аранг етгудек. Ўзим билан ўзим овора бўлиб кетган, банд пайтларимда ҳам Сиз ҳамиша қалбимдасиз. Сизга ташналик, Сизни қумсашлик ҳузурингизга етаклайверади.

Мен ҳам отаман. Тўрт ўғил-қизнинг отасиман. Шулар ҳақида, уларнинг келажаги ҳақида ўйлайман. Яна қўлимда таҳсил олаётган студентларим ҳақида қайғураман. Улар қайси касб эгаси бўлишмасин, аввало одам, ҳақиқий одам бўлишсин. Мен фарзандларим қалбида, студентларим тақдирида Сиз каби мўътабар из қолдиролсам, ўзимни бахтиёр деб билардим.

Инсоннинг Ватани битта бўлганидек, Онаси ҳам битта. Сиз менинг бахтимсиз. Бекамукўст ҳаётимнинг ёлқинисиз! Ҳаёт борича бор бўлинг, онажон!..

Нусратхон ВАЛИЕВА,
педагогика фанлари кандидати.

РАССОМ ХАНДАСИ

Бутун оила — бир колонна.

Байрам туҳфаси.

Намойишчилар «ташвишида».

«Муҳаббат қурбони».

Рассом М. Воробейчиков.

ФЕСТИВАЛЬ МУКОФОТЛАРИ

Қозоғистон пойтахтидан қувончли хабарлар келди. Олмаотада ўтаётган олтинчи Бутуниттифоқ кинофестивалида ўзбек кинематографчиларининг бир қанча асарлари юқори баҳо олди.

«Ўзбекфильм» киностудиясида суратга олинган «Кутамиз сени, йигит» янги бадиий фильми иккинчи мукофот билан тақдирланди. Бу картинани Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати режиссёр Равил Ботиров бошчилигидаги ижодий коллектив яратди.

Ёшлар тўғрисидаги бу фильм ижодий группанинг бир қанча қатнашчилари учун дастлабки қадам бўлганлиги қувончли ҳолдир. Масалан, кинематография институтини битириб чиққан Бахтиёр Назаров катта фильмнинг постановкачи рассоми сифатида биринчи марта қатнашди. Ўзбек киноси таниқли арбобининг невараси Отабек Ғаниев бош ролда биринчи марта суратга олинди. Бошқа ролларни Раззоқ Ҳамроев, Марина Неелова, Наталья Зорина, Ҳамза Умаров ижро этишди. Олмаота кинотеатрларида бўлиб ўтган премьераларда янги лентани қизғин кутиб олган томошабинлар ҳам жюрининг фикрини маъқулладилар.

Яна бир мукофот — «Наштар» сатирик киножурналининг 41-сонига рағбатлантирувчи диплом берилди.

Фестиваль қатнашчилари ижодий мунозараларда конкурсдан ташқари намойиш қилинган «Тоғлар чорлайди» (режиссёр Д. Салимов, сценарийчи В. Барабаш) болалар фильмининг, шунингдек бир қанча ҳужжатли кино асарларининг ютуқларини таъкидладилар. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.45 — ТОШКЕНТ. В. И. Ленин номли майдондан меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни — 1 Майга бағишланган намойиши олиб кўрсатилади. Кўрсатув охирида концерт. 12.45 — МОСКВА. Қизил майдондан меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни 1 Майга бағишланган намойиши олиб кўрсатилади. Кўрсатув охирида — концерт. 16.20 — Телефильм. 17.25 — Цирк артистлари иштирокида фильм-концерт. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Баҳор табассуми. 19.00 — Ахборот. 19.10 — ЕТТИ ЧОЛ ВА БИР АЕЛ (бадиий фильм). 20.30 — Фильм-концерт. 20.50 — Телекамера билан Тошкент бўйлаб музикали саёҳат. 22.20 — Ахборот. 22.30 — Телекамера билан Тошкент бўйлаб музикали саёҳат (кўрсатувнинг давоми). 23.30 — МОСКВА. 1 Май байрамининг нишонланиши ҳақида репортаж. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.15 — МОСКВА. СЕНИМИ, ШОШМАЙТУР (мультфильм). 19.15 — Жаҳон халқлари ижоди. 19.55 — КАТТА ҲАЕТИЙ УЗГАРИШЛАР (бадиий фильмнинг 3-серияси). 21.00 — «Огонёк». **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.10 — ВАСЮКОВКАЛИК ТОРЕАДОРЛАР (бадиий фильм). 19.40 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — КАМОЛОТ САРИ (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/V да **Катта байрам концерти** (ўзбек тилида, кундуз соат 2, кеч соат 7 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/V да **Йўқолган узук** (эрталаб соат 11, кундуз соат 3 да), **Олтин девор** (кеч соат 7.30 минутда.)

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/V да **Ажаб савдолар** (кундуз соат 12 да), **Ўжарлар** (кундуз соат 4, кеч соат 8 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 1/V да «Вильнюс» Литва цирки артистларининг иштирокида катта байрам томошалари (кундуз соат 12, 3, кеч соат 8 да).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Оловнинг бўйсундирилиши (кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30 минутда). **Еттинчи ўқ** (эрталаб соат 10.30, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Арбат ва Бубулинас кўчаси муюлишида — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда). ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Айрик — «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қутлуғ қон — «КЎКЧА», НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз ва кечқурун).

Ақли расо йигитлар — «МОСКВА» (эрталаб соат 11.30, 5, кеч соат 7 да), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳур қизлар (кундуз соат 5 ва кеч соат 8 да), **Ақли расо йигитлар; Сеними шошмайтур!** (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2.30 минутда). — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Руслан ва Людмила (эрталаб соат 10, кундуз соат 12.30), **Улар ёнма-ён яшашади** (кундуз соат 3, 5, кеч соат 7, 9 да) — «ЧАЙКА».

Сўнгги йўқ кўча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Малиновкада тўй — «ФЕСТИВАЛЬ».

Арбат ва Бубулинас кўчаси муюлишида — «ХИВА» (кеч соат 8.30 ва 10. 20 минутда).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
1973 йил 1—2 майда
КАТТА БАЙРАМ

КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Комилжон ОТАНИЕЗОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Гулшод ОТАБОЕВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Холисхон ҚОДИРОВА, Вилоят ОҚИЛОВА, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА

ТЕЛЕМИНИАТЮРА ВА СЎЗ УСТАЛАРИ

Ҳасан Йўлдошев, Зайнобиддин Юсупов

БУТУНИТТИФОҚ САНЪАТКОРЛАР КОНКУРСИНИНГ ДИПЛОМАНТЛАРИ:

Дилафрўз ЖАББОРОВА, Қодир МЎМИНОВ

СОЛИСТЛАР:

Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Ортиқ ОТАЖОНОВ, Назира ШЕРАЛИЕВА, Рашида РАҲИМОВА

«МАРҲАБО, ТАЛАНТЛАР» ТЕЛЕФЕСТИВАЛИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ:

Раъно АМИНОВА (Денов), Ўлмас САИДЖОНОВ (Қарши), Камолиддин РАҲИМОВ, Турдиали САЙДУЛЛАЕВ, Хотам ҲОЖИЕВ, Қурбонбой БОБОЖОНОВ, Матмурод СОЛАЕВ, Отаназар АБДАЛНИЕЗОВ.

«ШОДЛИК» ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳаким НИШОНОВ

Программани Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ ва Ўткир СИДДИҚОВлар олиб борадилар.

Концертлар 1 майда — кундуз соат 3 ва кеч соат 7 да
2 майда — кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар «Юбилей» спорт зали ва Я. М. Свердлов номли концерт зали кассаларида кундуз соат 12 дан сотилмоқда.

ЎЗБЕККОНЦЕРТ

1, 2 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА «БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА САНЪАТ УСТАЛАРИ ВА ЁШ ИЖРОЧИЛАР ИШТИРОКИДА

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар:

Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Жуманазар БЕКЖОНОВ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА;

СОЛИСТЛАР: Фахриддин УМАРОВ, Азиз МУЛЛАХОЛОВ, Собир МАҲКАМОВ, Одил КАМОЛХЎЖАЕВ, Жумагул АБДИЕВА, Насиба ЭГАМБЕРДИЕВА.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Ўзбекистон ССР
А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1 майда — **Байрам концертлари** (Ўзбек тилида). Кундуз соат 2 ва кеч соат 7 да бошланади.
2 майда — **Театрнинг етакчи солистлари иштирокида байрам концертлари.**
3 майда — Бир пардали балетлар: **Ойим қиз ва безори; Кармен-сюита.**
5 майда — **Москва сатира театрининг гастроллари.**
6 майда — кундузи **Севги тумори;** кечқурун **Майсаранинг иши.**
8, 9, 10 майда — **Москва сатира театрининг гастроллари.**
12 майда — **Евгений Онегин** (Тошкент Давлат консерваториясы студентларининг диплом спектакли).
13 майда — кундузи **Ўлик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак;** кечқурун **Москва сатира театрининг гастроллари.**

Билетлар сотилмоқда.
Спектакллар кундуз соат 12 да, кеч соат 7 да бошланади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.
Р. 01397.